

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LIEPOS – JULY 1, 2009 • Vol. C Nr. 124

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-30-09

Prasidėjo Lietuvos tūkstantmečio dainų šventė

Liepos 1 d. Vilniuje prasideda Lietuvos tūkstantmečio dainų šventė „Amžių sutartinė“. Šventės renginiai prasideda šiandien, trečiądienį 5 val. p. p. (Lietuvos laiku) įvairiose Vilniaus vietose: Sereikiškių parke, Bernardinų, šv. Jonų bažnyčiose. Čia vyks renginių ciklas, pavadintas „Čia tūkstantį metų dabar“. Atidarymą vainikuos 9 val. v. Katedros aikštėje įvyksiantis koncertas „Pasveikinkim vieni kitus“.

dainusvente.lt nuotr.

PERIODICALS

Lietuva pradeda pirmininkauti Baltijos jūros valstybių tarybai

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA) – Lietuva liepos 1 dieną antrą kartą metus laiko pradės pirmininkauti Baltijos jūros valstybių tarybai (BJVT). Pažymint pirmininkavimo BJVT pradžią ant Užsienio reikalų ministerijos pastato bus iškelta BJVT vėliava.

Pasak BJVT pirmininko užsienio reikalų ministro Vygaudo Ušacko, pirmininkaudama BJVT Lietuva sieks stiprinti Baltijos jūros regiono

šalių bendradarbiavimą, kuriam naują akstiną suteikia neseniai paskelbta Europos Sąjungos strategija Baltijos jūros regionui ir Švedijos pirmininkavimas ES nuo liepos 1 dienos.

„Baltijos jūros regionas turi tapti atviro ir kūrybingo žmonių bendravimo vieta. Tai – mūsų pirmininkavimo šūkis. Sieksime šalinti kliūtis Baltijos jūros regiono bendradarbiavimui, skatinsime laisvesnį žmonių judėjimą ir idėjų mainus. Rusijos

Kaliningrado sritis ir Baltarusija turi tapti visateisiais Baltijos jūros regiono nariais“, – sakė ministras V. Ušackas.

Baltijos jūros regionas yra vienas dinamiškiausių ir moderniausių Europoje, tačiau kartu jis yra ir vienas pažeidžiamiausių. Regiono valstybės turi siekti saugios ir švarios aplinkos, ekologinio ir socialinio saugumo, nes, pasak ministro V. Ušacko, tai yra mūsų įsipareigojimas ateities kartoms.

2010 metais birželio 1–2 dienomis Vilniuje bus rengiamas BJVT ministrų pirmininkų susitikimas. Tuo pat metu ketinama surengti ir Verslo viršūnių susitikimą, kuris organizuojamas kartu su Baltijos plėtros forumu (Baltic Development Forum).

Baltijos jūros valstybių taryba įkurta 1992 metais. Pagrindinis jos tikslas – skatinti regiono plėtrą.

Kubilius tikisi greit susitarti su prezidente

Ministras pirmininkas Andrius Kubilius ir naujoji LR prezidentė Dalia Grybauskaitė. **BFL** nuotr.

Vilnius, birželio 30 d. (BNS/Alfa.lt) – Premjeras Andrius Kubilius, mažiau nei po dviejų savaitių turintis grąžinti savo vadovaujamos Vyriausybės įgaliojimus naujai išrinktai prezidentei Daliai Grybauskaitėi, tikisi greitai ir naudingai susitarti dėl naujo ministrų kabineto. „Dėl atskirų ministrų, be abejo, tar-

simės su prezidente. Manau, kad tikrai pasieksime labai greitą ir efektyvų sutarimą“, – sakė A. Kubilius.

Jis teigė, kad bendrai koalicijos sudėtis jį tenkina ir nors kartais ginčijamasi, partneriai pajėgūs priimti reikšmingus sprendimus. Iš karto po prezidento rinkimų gegužės viduryje juos laimėjusi D. Grybauskaitė pareiškė apie jų vadovaujamas sritis kalbėsianti su finansų, socialinės apsaugos, sveikatos, ūkio ir energetikos ministrais.

„Prezidentė įvardijo sritis, o ne ministrus, sritis, kuriose yra daugiausia ir sunkiausiai sprendžiamų problemų: finansai, ‘Sodra’, sveikatos apsauga. Tai yra sritys, kuriose yra susikaupusių problemų ir kurias reikia spręsti. Todėl prezidentės įvardijimas visiškai manęs nestebina, aš būčiau įvardijęs ir dar daugiau sričių. Aš tikrai esu įsitikinęs, kad kartu su prezidente būsime pajėgūs dar efektyviau ir sparčiau rasti pačius tinkamiausius sprendimus“, – antradienį dėstė ministras pirmininkas.

Teks mažinti pensijas

Vilnius, birželio 30 d. (BNS) – Pensijas teks mažinti, jei Seimas nesutiks sumažinti politikų, valdininkų algų, prognozuoja premjeras Andrius Kubilius.

Jis tvirtina, kad biudžetinių algų mažinimas galėtų pagelbėti finansinių sunkumų kamuojamai „Sodrai“. Atitinkamą projektą dėl atlyginimų mažinimo Seimas atsisakė svarstyti ir grąžino jį tobulinti Vyriausybei.

„Mes pateiksime patobulintą variantą ir tikiu, kad Seimas jam pritarės. Jeigu tam nebūtų pritarta, tai turėtų Seimas suprasti, kad tai reikštų, jog pensijas turėtume mažinti būtent dėl to, kad Seimas nesutinka mažinti savo, politikų, kitų pareigūnų atlyginimų“, – sakė ministras pirmininkas. Vis dėlto jis patvirtino, kad įstatymo esmė nesikeis, nebent būtų taisomi terminai, ieškoma būdų, kaip apsaugoti tuos, kurie uždirba mažai.

Seimas praėjusią savaitę Vyriausybei grąžino tobulinti projektą.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Ypač tingas savaitgalis (1) (p. 2)
- „Leo.lt“: garsios vedybos, garsios ir skrybės (p. 3)
- Prabudo mezgėjos genai (p. 4)
- Komentarai. Ne visi faktai apie PLB lit. katedrą yra teisingi (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Vasaros stovykla Užpalių gimnazijoje (p. 8)
- Atsiminimai (45) (p. 9)
- Lietuvoje pristatyta knyga apie lietuvių menininkus išėivijoje (p. 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.44 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Ateina laikas, kai iš pirmo žvilgsnio net ir geros, Lietuvai palankios naujienos jau nebe-guodžia ir nekelia pasididžiavimo. Taip nutiko su birželio 30 d. naujienų agentūros BNS paskelbta žinute, anot kurios, Lietuva užima antrą vietą Europos Sąjungoje pagal išsilavinusių žmonių skaičių. Na, ir kas? – gūžteli pečiais, pagalvojus apie apgailėtiną Lietuvos švietimo sistemą ir kažin kur įstrigusią jo reformą, apie jau daugelį metų Lietuvą paliekančius pradinį aukštąjį išsilavinimą gavusius jaunuolius. Galų gale, apie gauto išsilavinimo kokybę – ne tik milžinišką dėstytojų krūvį ir negalėjimą atsinaujinti, bet ir visumenės požiūrį, kuris jaunam žmogui sako: nesvarbu, kokį universitetą ir kokiais pažymiais baigsi, svarbu, kad diplomą gausi. Tad ši žinia visų pirma atspindi diplomų skaičių, o ne Lietuvos išsilavinimo lygį.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausią redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Ypatingas savaitgalis

vyr. sk. kandidatė
DARIJA SILIŪNAITĖ

vyr. sk. kandidatė
NATALIJA VAZNELYTĖ

Atvažiuojame į Raką ryte pavargusios. Važiuojame dvi su puse mylios Hawley gatve, kol pamatėme iškabiną Lietuvos vėliavą ir senus vartus. Įvažiuavus į stovyklą užplūdo šimtai prisiminimų. Jau ketveri metai prabėgo, kai čia stovyklavome. Beveik pamiršome, kaip čia yra smagu.

Pasistatėme automobilį „Kernavės“ pastovyklėje. Sesė Loreta Jučienė mums aprodė pastovyklę ir visą stovyklą. Kol vaikščiojom apaugusiais takeliais, šypsojomės, galvodamos apie praeitį. Galėjome užsimerkti ir prisiminti senus laikus, kai valgėme, skautavome, dainavome, budėjome šioje vietoje. Praėjus keletui valandų, atvyko „Živilės“ draugovės sesės prityrusios skautės. Nors priklausėme šiai draugovei, kartu su šia draugove dirbame, šįkart, kad taptume vyr. skautėmis, turėjome savo atskirą programą atlikti.

Sekėme sese Loreta, kuri mums parodė, kur yra vyr. skaučių pastovyklė. Ji mums parodė apaugusį taką – pilną purvo, lapų, šakų, senų medžių ir voratinklų. Negalėjome tikėti, kad vienu laiku čia buvo gražus takas! Šis takelis išlinksta beveik ketvirtį mylios. Abejose jo pusėse yra kalneliai ir pelkė. Takelis baigiasi aukštu kalnu, kur yra mūsų brangi vyr. skaučių šventovė – „Gabija“. Tenai taip pat radome daug pagalių, šakų, lapų, šiukšlių. Ir prasidėjo mūsų darbas.

Nuėjome į sandėlį pasiimti įrankių. Sesė Regina Ramanauskaitė padėmė du grėblius, o mes susiradome pjūklus. Grėbėme, pjovėme, rinkome, prakaitavome. Praėjo dvi valandos, vos darba užbaigėme. Visi lapai buvo tvarkingai sugrėbti. Medžiai aptvarkyti, medžių kamienai išrikiuoti, kad takelis matytųsi. Nors „Gabija“ dar ir nebuvo iki galo sutvarkyta, jautėmės labai pavargusios.

Skaniai pavalgėme Kernavės virtuvėje su kitomis sesėmis. Mums paaiškino mūsų programą. Turėjome pasistatyti savo palapines. Pastatėme tris palapines mums septynioms. Pamiršome, kaip sunku buvo pastovyklę įrengti.

Praėjus keletui valandų reikėjo pradėti ruošti vakarienę. Štai pirma mūsų lauko virtuvė! Užkūrėme laužą. Pradėjome virti „spaghetti“ ir padažą. Užtruko nemažai laiko viską paruošti ir sutvarkyti. Pavalgusios ir susitvarkiusios turėjome laisvo laiko atsikvėpti, pailsėti. Abiėjome pasi-vaikščioti po stovyklą. Koks grožis! Stovykla dar neatidaryta, o ji jau visa spindi. Nuėjome už „Nerijos“ tunto pastovyklės, pro pievą, pilną ramu- nių. Nusiskynėme ir pynėme vainikėlius. Atgal į „Kernavės“ pastovyklę grįžome atrodydamos kaip vaidilutės.

Jau naktipiečiai. Negalima palyginti naktipiečių namuose su naktipiečiais Rake su skautėmis. Valgėme minkštučius (marshmallows), išskėptus ant laužo su lazdelėmis. Buvome labai pavargusios. Išsimaudžiusios grįžome į palapines, užmigome. Sapnavome apie ateinančią stovyklą liepos mėnesį.

• • •

Atsikėlėme anksti. Valanda anksčiau, nes nežinojome, kad nesekam Michigan valstijos laiku. Pusryčiams valgėme pusrytinius „burritos“. Sesė Audra mus išmokė, kaip kepti su stovyklone krosnele. Išskėpėme kiaušiniene ir dešreles. Suvyniojome savo „burritos“ ir skaniai pavalgėme. Pavalgusios ir susitvarkiusios nuėjome į virtuvę padainuoti. Išmokome tris dainas. Viena iš jų – „Toli, toli“ – vyr. skaučių tradicinė daina. Padainavus – laisvalaikis. Ėjome pamiegoti. Vėliau bus daug darbo!

Atsikėlėme. Vėl buvo laikas valgyti. Kepėme dešreles ant pagalių, pupeles, virėme sriubą. Labai lengva! Buvo laikas pokalbiui. Sesė Dana Mikuzienė mums papasakojo apie

„Živilės“ prityrusių skaučių draugovės sesės pabaigusios vieną pionerijos darbėlį: (pirmoje eilėje) viešnia, jūrų skautė Erika Weir ir sl. Alicija Viktoraitė; antroje eilėje – sl. Rima Lintakaitė ir psl. Žiema Šepetytė-West; trečioje eilėje – sl. Natalija Vaznelytė; ketvirtoje eilėje – sl. Darija Siliūnaitė ir psl. Diana Ramanauskaitė.

Lietuvių skautų sąjungos struktūrą ir seserijos istoriją. Buvo labai įdomu išmokti visų vaidmenis LSS programoje. Laikas buvo grįžti prie darbo.

Grįžome tvarkyti „Gabiją“. Toliau grėbėm ir tvarkėm. Saulė kaitino mūsų veidus pro medžius. Rovėme žoles, rinkome šakas tol, kol mūsų šventovė buvo sutvarkyta. Abi nusišypsojome ir kalbėjome, kaip atsipalaiduosime. Gaila, kad reikėjo grįžti į pastovyklę. Dar daug darbo mums liko.

Tęsinį skaitykite liepos 8 d. „Skautybės kelyje“.

LSS fotokonkursas

Lietuvių skautų sąjunga skelbia fotografijos konkursą. Nuotraukos turi būti iš skautiškos veiklos, sueigos, stovyklos ar iškylos. Nuotrauka turi būti originali ir niekur dar neišspausdinta.

Teisėjų komisijos nariai:

Jonas Tamulaitis – Komisijos pirmininkas
Algimantas Kezys
Eugenijus Butėnas
Vytenis Lietuvninkas

Fotografijos konkurso kategorijos:

- 6 metų – 10 metų
- 11 metų – 13 metų
- 14 metų – 17 metų
- 18 metų – 23 metų

Įteiktos nuotraukos:

- Gali būti fotografuota elektroniniu arba tradiciniu būdu;
- Baltai/juoda arba spalvota;
- Turi būti iki 8" X 10" dydžio;
- Fotografo (ės) vardą, pavardę, adresą, amžių ir nuotraukos, fotografavimo metus užrašyti ir pridėti ant nuotraukos antros pusės;
- Kiekvienam konkurso dalyviui leidžiama pateikti tik po tris nuotraukas.

Bus įvertintas nuotraukų:

- Originalumas
- Kompozicija
- Meniškumas

Premijos:

- Kiekvienoje metų kategorijoje pirmą vietą užėmusios nuotraukos autorius gaus atitinkamą premiją.
- Antrą ir trečią vietą užėmusių nuotraukų autoriai gaus pažymėjimus.

Nuotraukas siųsti iki š. m. rugsėjo 15 d. adresu:

LSS fotokonkursas
c/o: Mr. J. Tamulaitis
3137 Kenilworth Ave. #1
Berwyn, IL 60402 USA

Laimėtojai bus paskelbti per „Skautų aidą“ 85 m. – sukaktuvinių pokylį lapkričio 14 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Lietuvių skautų sąjungos Taryba

2009.VI.14.

Mielos sesės ir broliai,

Per paskutinius pusę metų turėjome sunkumų dėl „Skautų aidą“ spausdinimo ir redagavimo. Vasario mėnesį mums „Draugo“ spaustuve pranešė, kad daugiau nebespausdins „Skautų aidą“. Šiuo metu baigiu susitarti su nauja spaustuve.

Redaktoriaus pareigas laikinai sutiko eiti v.s. Alė Namikienė, kol galėsime surasti naują redaktorių.

Tikimės, kad „Skautų aidas“ vėl pasirodys Jūsų pašto dėžutėse liepos mėnesį. Šių metų pirmasis numeris bus pavadintas „Pavasario leidinys“. Tikimės kitą numerį išleisti vasaros gale.

Atsiprašome, kad labai vėluojame su šių metų „Skautų aidą“ numeriais.

Budėkime!

v.s. fil. Gintas Taoras
L.S.S. Tarybos pirmininkas

Daugiau informacijos apie lietuvių skautų veiklą rasite internete adresu: www.skautai.net

„LEO LT”: GARSIOS VEDYBOS, GARSIOS IR SKYRYBOS

INDRĖ MAKARAITYTĖ

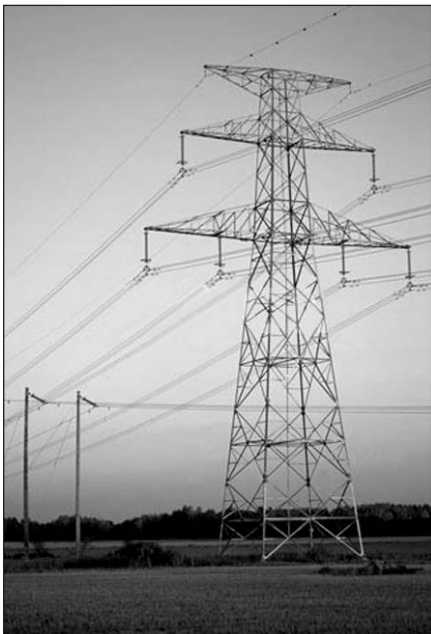
Visokių svarstymų buvo ir yra, kaip reikia elgtis su „Leo LT”. Išardyti, išmesti lauk privatininką, o gal palikti viską taip, kaip yra, tik apkarpius privatininko įgeidžius. Ir, tiesą pasakius, kol kas nelabai aišku, kuo viskas baigsis.

Ignas Staškevičius, „VP dešimtuko” atstovas ir „NDX Energijos” vadovas sako, kad blogiausiai yra taip, kaip dabar, nes neapibrėžtoje aplinkoje nevyksta joks darbas. Teisybės dėlei reikėtų pasakyti, kad ir valdžios koridoriuose seniai kalbama – reikia kuo greičiau viską baigti. Bet kaip baigti, nelabai žinoma.

Negana to, yra ir tokių minčių, kad gerus projektus žlugdo arba tiesiog juos nedovanotina vilkina kai kurių politikų žūtbutinis noras ne tik atsikratyti privatininko, bet ir jį sužlugdyti. Kad daugiau panašių pasiūlymų valdžiai neprisigalvotų ir negundytų.

„Jaučiu daug tokių ketinimų ir labai daug tokio aplink tyrančio jausmo. Bet nevaisinga kalbėti apie siekį dar kartą nubausti „NDX energiją” – aš nematau, kad „NDX energija” yra verta tokios baudmės.” Taip, paklaustas, ar „Maximos” savininkai jaučiasi baudžiami valdžios už jų pačių iniciatyvą kurti „Leo LT”, atsakė „NDX Energija” vadovas Staškevičius. Ypač taip pasijuto, kai Vyriausybė Seimui pateikė visą paketą teisės aktų, kuriais įgyvendino Konstitucinio Teismo nutarimą dėl „Leo LT” įkūrimo. Jei viskas, ką numatė Vy-

Energetikoje mados keičiasi lėtai, jei išvis keičiasi. Kiek visi „Leo LT” sukūrimo, o dabar – ir skyrybų, reikalai yra nulemti užkulisinių žaidimų, o kiek – galvojant apie strateginius šalies interesus, yra vienas iš rimčiausių klausimų.

riausybė, taptų įstatymu, verslininkai rimtai svarstytų kreipimąsi į arbitražą. Apie tai kalba, atrodo, visai rimtai.

Žinovai taip pat mano, kad kai kas Vyriausybės sprendimuose, pateiktuose Seimui svarstyti, prasilenkama su sveika logika. Virgilijus Poderys, Kainų komisijos vadovas ir „Leo LT” prezidentas, taip pat neatmeta galimybės, kad skubos darbas – ne pats tobuliausias. Bet didžiausia problema, kad daug kas valdžios veiksmuose išvelgia nuoseklumo trūkumą – atrodo, kad kol kas Vyriausybė neturi atsakymo, kuriuo keliu eiti ir kaip įgyvendinti ne ką mažiau išpūdingas nei buvo jungtuvės „Leo LT” skyrybas.

„Šalia „Leo LT” ardymo yra ir kita nuostata, kad nenorima silpninti „Leo LT” darinio ar daryti sudėtingesniu šių projektų finansavimo. Vyriausybė žino, kad „VP dešimtukui” vienaip ar kitaip kažką atiduoti reikės, bet gerai nežino, ką ji norėtų atiduoti”, – sako finansų analitikas Vytautas Plunksnis.

Bet bent jo išvada yra viena ir vienintelė – kadangi jau susipainiota su vienu privatininku, tai su juo reikėtų ir baigti, nes naujų partnerių paieškos – apie tai, beje, vis garsiau kalbama, ir elektros tiltų, ir atominės elektrinės, dėl kurios statybos nėra iki galo vis dėlto nuspręsta, projektai dar labiau vėlinsis.

„Vėl prasidės tie patys klausimai, kodėl pasirinktas vienas, o ne kitas strateginis investuotojas, strateginiai investuotojai bijos, kad nebūtų išmesti taip, kaip „NDX energija”. Jie taip pat bijos dalyvauti tokiaame projekte ir vėl reikalaus specialių sąlygų. Mes vėl turėsime nuolatinį šurmuli, ažiotažą, dėmesys šiam projektui bus vis rodomas”, – sako finansų analitikas.

Bet pasirinkti teisingiausią kelią – ne vienintelis iššūkis dabartinei valdžiai. Energetikoje mados keičiasi lėtai, jei išvis keičiasi. Kiek visi „Leo LT” sukūrimo, o dabar – ir skyrybų, reikalai yra nulemti užkulisinių žaidimų, o kiek – galvojant apie strateginius šalies interesus, yra vienas iš rimčiausių klausimų. Sakoma, jau juda kruta senieji energetikai, kurie anksčiau stabdė elektros tiltų statybas, o į iš naujas (galbūt) valstybinėmis tapsiančias įmones sugrįš senieji kadrai.

Politiką ir strateginius projektus vykdo kadrai? Kaip danguje, taip ir žemėje. Andrius Kubilius elgiasi lygiai taip, kaip jo pirmtakai – prie energetikos įmonių vairo premjeras sodina savus žmones. Jo bičiulis Rimantas Vaitkus jau vadovauja „Leo LT”, o aną savaitę „Lietuvos energijos” vadovu paskirtas dar vienas jo aplinkos žmogus – partijos narys Aloyzas Koryzna.

Kad senieji nespėtų sugrįžti? Nežinia, bet partinė linija ar artima bičiulystė – ne pats geriausias kompetencijos įrodymas.

„Atgimimas”

ALEKSAS VITKUS

Tik istorijos klastojimas ar – ir grasinimas?

Kad dvi didžiosios XX amžiaus totalitarinės hidros Europoje – nacijų Vokietija ir Stalino Sovietų Sąjunga – savo netrumpo gyvenimo metais bandė pateisinti savo agresyvią politiką ne tik veiksmais, bet ir ideologų vykdomu istorijos klastojimu, turbūt turėtume visi sutikti. Galvojome, kad tokie absurdoi jau liko praeityje, bet, pasirodo, kad ne.

„Daily Telegraph” Maskvos korespondentas neseniai Rusijos spaudoje aptiko Rusijos gynybos ministerijos pareigūno rašytą straipsnį, jog dėl Antrojo pasaulinio karo reikia kaltinti Lenkiją. Karas esą prasidėjęs todėl, kad tuometinė Lenkijos vyriausybė nesutiko patenkinti „kuklių” Hitler reikalavimų. Kadangi toks oficialus straipsnis buvo plačiai paviešintas spaudoje, galima įtarti, jog straipsnio mintys atstovauja dabartinės Rusijos vyriausybės mąstysenai.

Rusija, ilgą laiką buvusi žinoma kaip Sovietų Sąjunga, šiandien labai atkakliai kovoja dėl savo prieš 20 metų turėtos garbės ir didybės atkūrimo. Tada pasaulis ją pažinojo kaip vieną iš dviejų pasaulio galybių, JAV esant kita tokia tariamai nenugalima ir nieko nebijančia hegemonija.

Žlugus Sovietų Sąjungai, kuri rėmėsi savo gausiais ir beveik neišsemiamais žemės turtais kaip alyva, dujomis ir įvairiais mineralais, jos politinės paveldėtojos Rusijos įtaka ir reikšmė krito. Kai krašte pasigirdo balsų, reikalaujančių valstybei persitvarkyti į demokratiškiau tvarkomą šalį ir ekonomiką, atsiradusi nauja valdančioji klika tokius svajotojus kaip buvusį naftos pramonės magnatą Michail Chodorkovskij mokėjo sutvarkyti, patupdydama į kalėjimą. Tas pats atsitiko ir su kitais mažesniais naujais turtuoliais, žurnalistais ir politologais. Vienus valdžia metė lauk per langą, kitus nuodijo ir t. t.

Pasaulinėje rinkoje staiga pakilusi alyvos, dujų ir mineralų kaina leido valdžiai bent išvaizduoti turint stiprią ir gyvastingą krašto ekonomiką. Maskvos klubuose bei restoranuose stumdėsi išdidūs, turtingai apsirėdę naujieji oligarchai, o gatvėse siūdavo prašmatniausi užsienietiškos gamybos automobiliai. Nors karą su Gruzija Rusija tada ir laimėjo, diplomatiškai tai buvo pražūtingas jos pralaimėjimas. Vis tiek visi galvojo, kad Rusija vėl atgavo savo buvusį blizgesį.

Bet kai staiga gerokai nukrito pasaulinė alyvos kaina, Rusija vėl pasijuto esanti neturtinga. Daug bankų negalėjo sudurti galo su galu, o keletas didžiųjų bendrovių ėjo prie bankroto ribos. Bet rusai negali pakęsti tokio prasto savo įvaizdžio, todėl paskutiniu laiku jie griebėsi kitokio ginklo atkurti savo šlovę. Gal pakoreguoti ar „pataisyti” istoriją?

Pasauliui Stalin era yra žinoma kaip gėdinga Rusijos istorijos dalis, kurią Putin valdžia nori kaip nors pakeisti. Pavyzdžiui, kaip su Katyn žudynėmis. Gal dabar rusai apkaltins lenkus, sakydami, kad jie patys įvykdė masinę savižudybę? Ciniškas kartu su naciais 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašytas nepuolimo paktas Rusijos valdančių sluoksnių dabar yra aiškinamas kaip gudrus strateginis žingsnis norint apsisaugoti nuo „neišvengiamo” Hitler planuoto puolimo. Ta proga Stalin okupavo ne tik pusę Lenkijos, bet ir tris nepriklausomas Pabaltijo valstybes.

Rusai išvedžioja, kad, jei Lenkija 1939 m. vokiečiams būtų atidavusi jos valdomą Danzig koridorių, Antrojo pasaulinio karo nebūtų buvę. Tai yra tokia idiotiška mintis, kad tik melagystės pagrindu sukurtas režimas gali tokia nesąmone tikėti. Nesvarbu, ką tuomet Lenkija būtų dariusi, Hitler ją būtų užėmęs, nes, pagal jo „Mein Kampf” planą, Lenkijos teritorija jau buvo numatyta kaip pirmas žingsnis į Hitler svajotą vokišką „Lebensraum”. Prisiminkime Čekoslovakiją. 1938 m. Anglija vokiečiams nusileido dėl jos Sudetų krašto, bet tai Hitler nesustabdė, ir jau kitais metais jis prarijo ir visą likusią Čekoslovakiją.

Rusai tai turėtų suprasti, bet jie nenori to žinoti. Jie logikos nepripažįsta. Dar vienas įrodymas. Rusijos vyriausybė planuoja išleisti įstatymą, kuris baustų bet kokią rusą, tvirtinantį, kad kas 1939–1940 m. įvyko su Lenkija ir Pabaltijo valstybėmis, buvo okupacija. Tik pagalvokite, kas būtų, jei dabartinė Vokietijos vyriausybė išleistų panašų įstatymą, pagal kurį būtų baudžiami žmonės, tvirtinę, jog Vokietija karo metu buvo okupavusi ne tik Lenkiją, bet ir Prancūziją ir kitas šalis?

Yra skirtumas tarp revizionizmo ir klastojimo. Revizionizmas yra naujas faktų peržiūrėjimas, kai atsiranda naujų, iki tol nežinotų faktų. Klastojimui nereikia naujų faktų, pakanka nekreipti dėmesio į jau žinamus faktus. Taip rusai ir elgiasi, ir ne tik norėdami pasirodyti geresnėje šviesoje, bet ir siekdami nužeminti savo triukšmingai nepatogius, silpnus kaimynus.

Kai pabaltiečiai 1991 m. atsikratė rusiškų okupantų, dalis Stalin užimtų buvusių Rytprūsių liko Rusijos valdžioje. Koenigsberg, dabar perkrikštyto į Kaliningrad, padėtis yra labai panaši į prieš 70 metų buvusią Danzig problemą. Juk visa Kaliningrad sritis yra atskirta nuo „motinos” Rusijos. Pietuose ir vakaruose – Lenkija, rytuose – Lietuva.

Ar Rusija nori mums kažką pasakyti? Ar Putin kartu su Medvedev ruošiasi pareikalauti sausumos koridoriaus į Kaliningrad per Lenkijos arba Lietuvos teritoriją, taip, kaip prieš 70 metų Hitler reikalavo iš Lenkijos? Ir jei taip, ar Rusija yra pasiruošusi argumentuoti, kad Lietuvos ar Lenkijos atsisakymas jai duoti tokį koridorių galėtų vėl išprovokuoti karą, ir kad tai būtų Lietuvos ar Lenkijos kaltė, nenusileidžiant „kukliems” rusų reikalavimams? „Daily Telegraph” korespondentas sakosi tam neturįs atsakymo, bet jis bijosi, kad kai prasideda toks istorijos klastojimas, reikėtų rūpestingai apgalvoti ir savęs paklausti – kokių tikslu tai daroma?

PRABUDO MEZGĖJOS GENAI

Amerikoje išleistoje mezgimo knygoje – ir lietuviški raštai

RAMUNĖ LAPAS

Mezgimas Lietuvos moterims – tarsi jų antroji prigimtis. Bent jau vyresnėms, t. y. toms, kurios daugiau ar mažiau užgriebė tarybinės buities. Mokėjo mezgti beveik visos, mėgo – daugelis, nemažai tam turėjo talentą. Mezgimas buvo poilsio ir atsipalaidavimo forma, tačiau svarbiausia – daugumai tai buvo vienintelis prieinamas būdas originaliai ir gražiai apsirengti bei aprenkti savo vaikus, o kartas nuo karto dailiu rankų darbo mezgtiniu pamylėti ir vyrą. Būta čia varžymosi (kuri gražiau!), bet ir patirtimi dalintasi. Pvz., kone visuotinė praktika tais deficitu laikais tapo fabrikinė kojinių ardymas (jos buvo mezgamos iš geros kokybės vilnos arba pusvilnės ir buvo visai padorių spalvų). Nusipirkus keletą porų vienodų, išardžius ir perplovus, kad vilna išsilygintų, buvo galima mezgti norimą daiktą.

Dabar įvairiausi verpalai Lietuvoje nebe deficitas. Deficitas galbūt yra laikas, tad moterys mezga mažiau. Amerikoje šis užsiėmimas – vos ne prabangos daiktas: siūlų krautuvis retybė, kainuoja jie daug (parduotuvėje nusipirksi daiktą žymiai pigiau), tad šis pomėgis tarp Amerikos moterų retas, o mezgimas (taip pat mokymas, rašymas apie jį), kaip pragyvenimo šaltinis, – dar retesnis. Amerikos lietuvaitė Donna Druchunas (jos tėvelis buvo lietuvis) šia prasme – tikra balta varna. Arba, kaip sakoma šiame krašte, ir šiame kontekste iš tikrųjų labiau tinka, – juoda avis.

Donna Druchunas gimė New York mieste, bet augo, kaip dauguma mergaičių Lietuvoje, mokydamasi rankdarbių. Iš mamos ir močiūčių ji išmoko mezgti, nerti, siūti, siuvinėti, rišti kilimą. Prieš dešimtmetį ji sugrįžo prie šio pomėgio, o prieš tai 20 metų atidavė darbui įvairiose įstaigose, didelėse ir mažose, kaip rašytoja, modelių kūrėja, kūrybinių projektų vadybininkė. Bet, matyt, mezgėjos genai nedavė jai ramybės, ir Donna nutarė jeigu ne visais 180, tai bent jau 90 laipsniu pakeisti savo karjerą. Šiuo metu ji gyvena Colorado valstijoje, Rocky Mountains kalnų papėdėje, su vyru ir dviem katinais, mezga, moko mezgimo, rašo apie mezgimą į žurnalus, tyrinėja įvairių kraštų tradicijas ir savo žinias sudeda į knygas.

Per pastaruosius dešimt metų Donna išmoko ir naujų dalykų – ne tik prisiminė senus įgūdžius. Ji pati dažo vilną, net išmoko verpti. 2004 metais ji lankėsi Alaskos valstijoje, kur susipažino su vietinėmis kiauraraščių mezgimo tradicijomis. Ši patirtis suteikė jai galimybę parašyti knygą „Arctic Lace“. 2007-aisiais ji nuvažiavo į Lietuvą, kad pati pamatytų, kokie yra lietuviški mezgimo raštai ir ypatumai. Po šios kelionės gimė knyga „Ethnic Knitting Discovery“, kurios viena dalis skirta būtent lietuviškiems raštų motyvams ir mezgimo būdai, o kitos dvi – Islandijos ir Airijos specifikai. Kiek anksčiau pasirodžiusioje panašioje knygoje supažindinama su kitų Europos šalių – Olandijos, Danijos, Norvegijos, o taip pat Andų mezgimo tradicijomis.

Donna Druchunas Vilniuje 2007 m.

Donna yra skyrusi katektėms ir jų šeiminkėms, ji vadinasi „Kitty Knits“. Įdomu bus sulaukti jos memuarų (jie šiuo metu rašomi), daugiau sužinoti apie autorės kilmę, auklėjimą, brenimą. Ir, žinoma, meilę mezgimui.

Donna – prityrusi žurnalistė. Anksčiau rašiusi įvairiomis temomis, nuo 1998-tųjų ji susitelkė tik ties savo pomėgiu. Jos straipsniai nuolat pasirodo populiariuose mezgimo žurnaluose. Prityrusioms ar net pradedančioms mezgėjoms vertėtų pasidomėti jos rašiniais: „American Knitted Rugs“ („Interweave Knits“, 2005 m. pavasario nr.), „Mission of Crochet“ („Piecework“, 2005 m. žiemos nr.), „Knitting with Hemp“ („INKnitters“, 2004 m. rudens nr.), „Knitting with Pot Handles is Not for Sissies“ („Piecework“, 2004 m. vasaros nr.), „The Twisted Purl“ („INKnitters“, 2004 m. vasaros nr.), „A Dye Party: Easy Projects with Natural Dyes“ („Fibre Focus“, 2004 m. pavasario nr.), „Exotic Fibers for Knitters“ („Interweave Knits“, 2003 m. rudens nr.), „Spun by a Mule: an old-fashion yarn for modern knitters“ („INKnitters“, 2003 m. vasaros nr.), „Have you any Organic Wool?“, („Fiber Focus“, 2002 m. vasaros nr.), „Honey, I Shrunk the...“ („Family Circle Easy Knitting“, 2002 m. rudens nr.), „Japanese Indigo: Gardening and Dyeing in Northern Climates“ („Fiber Focus“, 2002 m. žiemos nr.). Visi jos straipsniai lengvai skaitomi, net jei mezgėjos anglų kalbos žinios nedidelės.

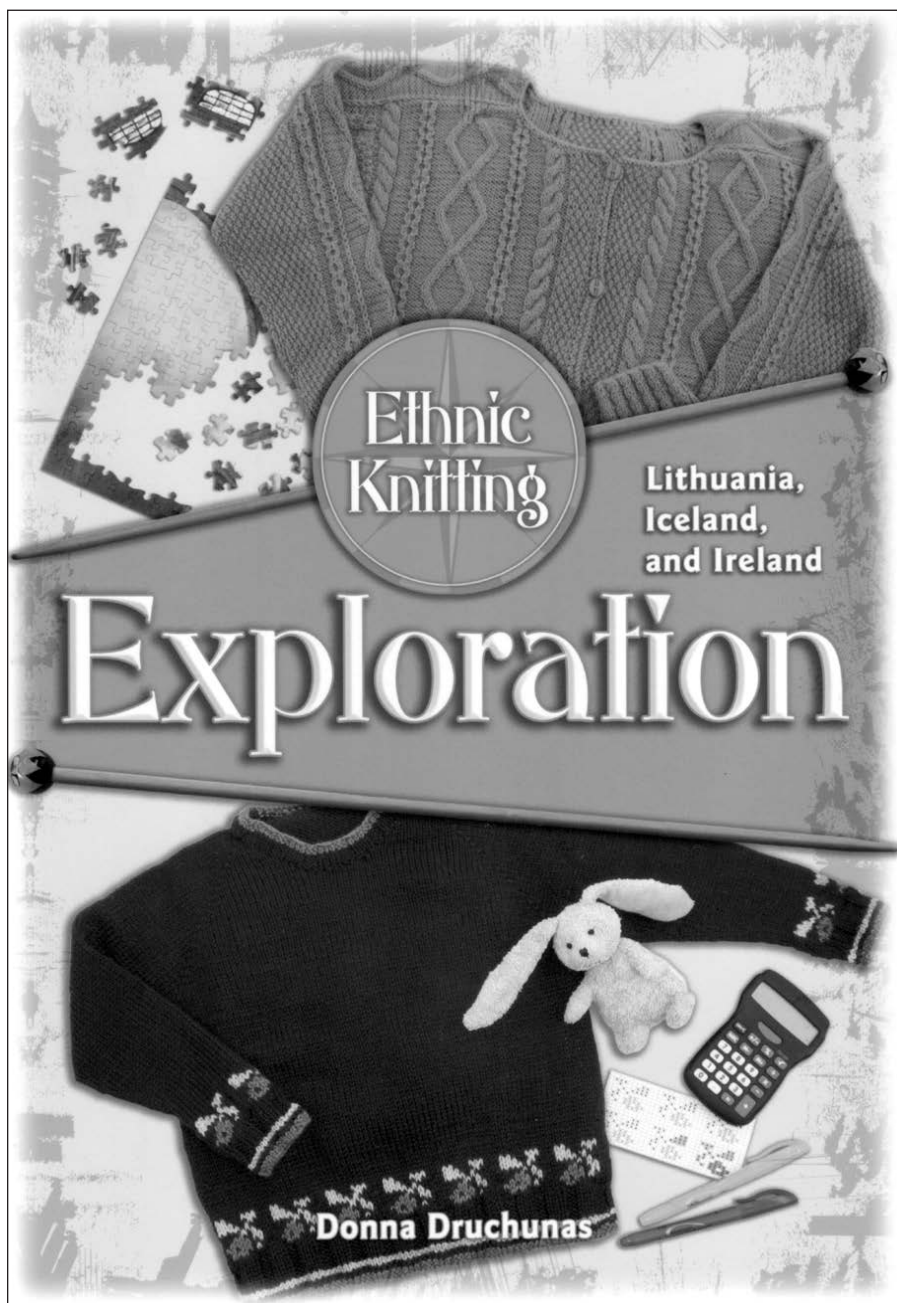
Naujausias, tik prieš porą mėnesių rinkoje pasirodžiusios savo knygos „Ethnic Knitting Exploration: Lithuania, Iceland, and Ireland“ praradė autorė pasakoja, kaip ji susidomėjo lietuvių tautiniais mezgimo raštais. Kartą internete Donna užtiko knygą apie lietuvišką mezgimą. Deja, parduotuvėje (matyt, Lietuvoje) nemokėjo angliškai ir negalėjo atsakyti į ją dominusius klausimus. Taigi, nors Donnai norai buvo geri, knygos ji nenupirko. Vėliau ta pati knyga pasirodė populiariame internetiniame aukcione „Ebay“. Donna užgniauzusi laikė kvapą, ar nepermuš kas nors jos pasiūlymo varžytinių pabaigoje? Laimei, taip neatsitiko, ir po dviejų savaitių ją pasiekė

išsvajotoji knyga. Tai buvo Reginos Merkienės „Lietuvininkų pirštinės: Kultūrų kryžkelėje“. (Visoje Donnai knygoje šis pavadinimas rašomas taisyklingai su lietuvišku šriftu – pagarba autorei ir leidyklai, nes tai nebūdinga angliškais leidiniams.). Donnai tai buvo didelis atradimas, nes jai nebuvo žinomos kitos knygos apie lietuvišką mezgimą. Nors jų, žinoma, yra. Kad ir Z. Morkūnaitės „500 raštų nėrimui vašeliu, mezgimui virbalais, siuvinėjimui kryželiu“, išleista 1993 m. Kaune ar O. Klikūnaitės „Rankdarbiai“, išleista 1959 m. Vilniuje. R. Merkienės knygos dėka D. Druchunas galėjo pradėti gilintis į senas lietuviškas mezgimo tradicijas.

Knygoje „Ethnic Knitting Exploration: Lithuania, Iceland, and Ireland“ nerasite daugybės spalvingų nuotraukų ir pavyzdžių, ką galima nusimegzti. Vietoj to siūlomai keli „projektai“ ir žingsnis po žingsnio aiškinama, kaip juos įgyvendinti. Pagrindinis dėmesys čia skiriamas autentikai: koks spalvų derinys ar raštas būdingas lietuviškai pirštinei, airiškai pelerinai, koks mezgimo būdas ar forma – islandiškam mezgtiniui.

Šiuo metu Donna yra išvykusi į Europą, kur ji susitinka su kolegėmis mezgėjomis, dalyvauja Woolfest festivalyje Anglijoje, kuriame pristatomi geriausi verpalai, verpimo rateliai, mezginiai, mezgimo įrankiai. Po to jos planuose – porą savaitių praleisti Lietuvoje. Kas žino, gal po šios viešnagės gims dar viena knyga apie turtingas lietuviškas mezgimo tradicijas? O kol kas norintys įsigyti Donnai knygu, gali apsilankyti jos leidėjo internetinėje svetainėje adresu: www.nomad-press.com. Tai puiki dovana bet kokia proga!

Komentaras

Ne visi faktai apie PLB Lituanistikos katedrą yra teisingi

Diskusijose, žiniose ar straipsniuose apie PLB Lituanistikos katedrą University of Illinois at Chicago arba UIC (The Endowed Chair of Lithuanian Studies at the University of Illinois in Chicago) ne visada pateikiami teisingi faktai.

Štai keletas teisingų faktų. Prieš maždaug 30 metų lietuvių suaukoti pinigai (600,000 dol.) buvo padovanoti UIC kaip negražinama dovana, kad būtų įsteigta amžina Lituanistikos katedra. Tai reiškia, kad dovanotų pinigų negalima atsiimti, o Lituanistikos katedra gyvuos tol, kol veiks UIC. Pradžioje, bendromis lietuvių ir universiteto pastangomis, buvo siekta tą sumą (Endowment) padidinti iki 750,000 dol. Visus pinigus gavo ir juos pelningai investuoja Universiteto fondas (University of Illinois Foundation). Investuotos dovanos (Endowment) uždarbis (procentai) perduodamas universiteto vadovybei, iš jos per universiteto vadovybę ir jos biudžetą apmokama tik Lituanistikos katedros profesoriaus alga.

Tuometinės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos pavedimu ir prašymu Lituanistikos katedros steigimo dokumentus (Gift Agreement) pasirašė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondas (PLBF), nors Katedrai universitetą parinko, visas derybas vedė ir dokumentų kalbą derino PLB valdyba. PLB valdyba prašė, kad PLBF surinktų reikalingą sumą Katedrai įsteigti. Vėliau PLBF sutelkė tuos 600,000 dol. iš pasaulio lietuvių bei jų organizacijų ir juos

padovanojo UIC fondui.

Praėjusių metų (2008 m. birželio 30 d.) tos lietuvių dovanos (Endowment) dydis buvo 1,601,850 dol., o metinis uždarbis – 70,062 dol. Šiais metais ta suma bus sumažėjusi keliais šimtais tūkstančių dolerių dėl finansų krizės. Už kelių mėnesių bus pranešta apie šių metų duomenis. Katedros ir jos vedėjo profesoriaus (Chair) ateitis yra užtikrinta, ji nėra panaikinama. Tik šiuo metu, į pensiją išėjus vedėjai dr. Violetai Kelerienei, ji neturi savo vedėjo. Prof. dr. Giedrius Subačius yra UIC profesorius (tenured professor), talkinęs Katedros vedėjai, sėkmingai vedantis universiteto finansuojamas bakaluro, magistro ir doktorato programas.

Lituanistikos katedros dovanos (Endowment) uždarbis neapmoka nei „Graduate“, nei „Undergraduate-Bachelor“ programų. Tos programos iki šiol buvo apmokamos iš UIC lėšų arba biudžeto. Jų uždarymas UIC vadovybės sprendimu nereiškia, kad Lituanistikos katedra yra uždaroma ar nustoja veikusi. Dažnai yra painiojama Lituanistikos katedra (išlaikoma suaukotų pinigų – Endowment – dėka) ir atskiros bakaluro, magistro ir doktorato programos, išlaikomos paties universiteto lėšomis. Tai du skirtingi dalykai. Šiuo metu visokiais būdais siekiama, kad UIC tas programos vėl sugrąžintų, dekanas pakeistų savo sprendimą, ir būtų surasta reikalingų lėšų aukščiau minėtoms trim programoms.

Vytautas Kamantas

Buvęs PLB Fondo pirmininkas

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org arba dalia.cidzikaite@gmail.com

NEPATIKO – PERSIKĖLIAU

Prieš keletą dienų „Drauge“ skaičiau rašinį, kur autorius skundėsi lenkų, žydų ir čekėnų sunkiu gyvenimu Lietuvoje. Gaila, kad tą „Draugo“ numerį kažkur padėjau, nerandu, todėl negaliu nurodyti rašytojo pavardės ir „Draugo“ numerio (I. Melianas „Kada lenkiškumas reiškia lojalumą Rusijai“, „Draugas, 2009 m. birželio 17 d. – Red.).

Nuostabu, kad dar ir šiandien yra Lietuvoje gyvenančių svetimtaučių, kurie nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje, nuolat skundžiasi, priekaišioja. Esu tikras, kad jiems niekur nėra geriau kaip Lietuvoje, nes radę geresnę vietą, tuoj persikeltų. Yra ir lietuvių, kurie nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje – jie išvažiuoja kitur gyventi. Lietuva negali visų patenkinti.

Kartą išsinuomavau gerą butą

labai gražiame pastate, švarioje apylinkėje. Atėjo savaitgalis, kaimynai šalia ir virš manęs „šventė“: griaudė muzika, langai drebėjo, virš manęs šokiai, dainos – iki aušros. Įrašiau į garso juostą, vėlyvą rytą nuėjau į nuomavimo biurą, pagrojau nakties pasilinksminimus ir paprašiau atleisti nuo nuomos. Atleido. Suradau namą ramioje apylinkėje, nusipirkau ir šiandien gyvenu ramiai.

Todėl nuoširdžiai patariu visiems svečiams, nepatenkintiems gyvenimu Lietuvoje, pakeisti gyvenamą vietą. Nereikia bandyti pakeisti lietuvių gyvenimo būdo, galvojimo ir Lietuvos istorijos, kuri yra labai sena. Mes esame sena tauta su tūkstantmečiais papročiais.

Lietuvos istoriniai įvykiai su lenkais Lietuvai labai skausmingi. Lietuva labai daug nukentėjo, praras-

HARTFORD, CT

Viktoras Kogelis ir Danutė Grajauskienė birželio 14 d. minėjime.

Hartford Bendruomenė veikia

Motinos diena, Tarybos rinkimai, svečiai

Gegužės 10 d. Hartford LB valdyba surengė kasmetinį Motinos dienos šventimą. Tai Mišios motinų intencija, gėlės motinoms ir moterims, pabendravimas prie kavos puodelio, sveikinimai. Tokia paprastai ir būna tvarka.

Bet šiais metais gegužės 10 d. tapo su JAV LB Tarybos valdybos rinkimų pradžia, todėl buvo pakeitimų. O tai svečių – S. Šimkuvienės-Rosen, LB Krašto v. p. ir ses. M. Margaritos, pastaroji atlydėta ses. M. Loretos, – malonus pasirodymas. Ses. Margarita, kaip kandidatė į JAV LB Tarybą, buvo pakviesta Sigitos norint supažindinti ją su Hartford balsuotojais. Ses. Margarita trumpai pasveikino susirinkusius ir papasakojo apie save. Ant specialaus stalo buvo balsavimo dėžė ir balsavimo lapeliai. Vietoj „Motinos, motinos“ D. Grajauskienė ragino dalyvius „balsuoti, balsuoti“.

Deportacijų – Gedulo diena

Birželio 14 d., sekmadienį, orui prašvitus į bažnyčią lietuviškos Mišioms susirinko dvigubai daugiau

negu paprastai dalyvių. Matėsi ir nematytų, nes parapijos seselė M. Louise buvo įdėjusi pranešimą ir į miesto laikraštį „The Hartford Courant“. Bažnyčios biuletenyje buvo parašyta apie minėjimo prasmę, pranešta apie tvarką. Mišias aukojo mūsų lietuviškomis vėliavomis ir degančiomis žvakutėmis. Visiems patiko, kad programa buvo trumpa, po kurios valdybos vicepirmininkas V. Kogelis skelbė užkandžių su kava pradžią. Visi stiprinosi valdybos narių ir kitų suneštais sumuštiniais, pyragais ir kitais skanėstais, stalas tuštėjo, kol beveik jokio maisto neliko. Visi buvo alkani.

Toliau salėje vyko trumpa programa. Apie išvežimus kalbėjo Hartford apylinkės pirmininkė Danutė Grajauskienė. Salė buvo papuošta lietuviškomis vėliavomis ir degančiomis žvakutėmis. Visiems patiko, kad programa buvo trumpa, po kurios valdybos vicepirmininkas V. Kogelis skelbė užkandžių su kava pradžią. Visi stiprinosi valdybos narių ir kitų suneštais sumuštiniais, pyragais ir kitais skanėstais, stalas tuštėjo, kol beveik jokio maisto neliko. Visi buvo alkani.

Valdyba dėkoja visiems, prisidėjusiems prie programos, ir dalyviams.

Hartford LB info

dama sostinę, senas Lietuvos gyvenvietes. Lietuviai, patekę į lenkų okupuotas Lietuvos žemes, labai skaudžiai nukentėjo. O kur lenkų ultimatumai, grasinimai. Dar nė vieno atsiprašymo žodelio iš lenkų negirdėjome, tik aimanavimus. Apie kompensacijas Lietuvai – nėra kalbos. (Dėl žydų ir čekėnų nusiskundimų nekalbėsiu, čia kitokie reikalai, bet istorijos mes negalime užmiršti, kaip žydai ir čekėnai neužmiršta. Nes, kas istorijos nežino, istoriją užmiršta, kartoja ją.)

Taigi visi, kurie esate nepatenkinti gyvenimu Lietuvoje, kelkitės

ten, kur geriau. Nupirksime bilietus, padėsime supakuoti gėrybes, gal Lietuvoje įsigytas. Mandagus svečias neprikaišioja šeimininkei, bet gražiai padėkojės atsisveikina.

Amerika margesnė nei genys. Jei ji bandytų prisitaikyti, pataikauti kiekvienai tautos grupei, Amerika būtų seniai subyrėjusi. Prisiminkime Babelio bokštą, kai žmonės, kalbėdami skirtingomis kalbomis, skirtingų papročių, statė tą bokštą. Bokštas sugriuvo.

Algis Virvytis
Boston, MA

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA) – Nacionalinėje dailės galerijoje pristatyta taktilinė paroda „Magiškas M. K. Čiurlionio pasaulis. Zodiakas“. Atidarytoje parodoje – tapytojo Arvydo Pakalkos ir keramikos bei scenografo Jono Arčikausko taktiliniai darbai, sukurti pagal M. K. Čiurlionio dvylikos paveikslų ciklą „Zodiakas“ (1906–1907).

Eltos nuotr.

„Star1 Airlines“ pradėjo skrydžius

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA) – „Star1 Airlines“ bendrovei suteikti visi būtini leidimai skrydžiams. Jau nuo šio penktadienio lietuviško kapitalo bendrovė vėl nuties oro tiltus tarp Vilniaus ir Londono, Dublino, Žironos.

Civilinės aviacijos administracija (CAA) oro linijų bendrovei „Star1 Airlines“ atnaujino įmonės vežėjo pažymėjimą, o Susisiekimo ministerija suteikė įmonei naują komercinių skrydžių leidimą.

Pasak „Star1 Airlines“ vadovo Martyno Laivio, pirmasis nuolatinis skrydis į Londoną įvyks jau šį penktadienį, tuo tarpu užsakomieji vykdomi jau nuo šio ryto. Oro linijų bendrovė kelionių organizatoriaus „Star Holidays“ užsakymu atliks skrydžius į Turkiją.

„Visai netrukus Vilnius atnaujins oro tiltus su svarbiausiais Europos miestais. Tad asmeniškai tikiu, kad mūsų veiklos pradžia duos dera-

mą naudą visai Lietuvai“, – sako M. Laivys.

„Star1 Airlines“ nuo liepos pradžios tiesiogiai iš Vilniaus oro uosto skraidins ne tik į Londoną, bet ir Dubliną bei Žironą, tarp vėlesnių įmonės planų – nuolatiniai skrydžiai į Paryžių, Milaną, papildomi skrydžiai į Londoną bei kitus Europos miestus.

„Toliau dėsime visas pastangas siekdami atnaujinti Vilniaus, o tiksliau – Lietuvos, susisiekimą su Europos šalimis ir dar vasaros pabaigoje su nauju orlaiviu ketiname pristatyti naujas skrydžių kryptis“, – sako M. Laivys.

Bendrovė klientus skraidina naujos kartos orlaiviu „Boeing 737-700 Next-Generation“, kuriame gali tilpti 148 keleiviai. Tokį patį antrą lėktuvą „Star1 Airlines“ planuoja išsinuomotį antroje vasaros pusėje. Be nuolatinų skrydžių, bendrovė skraidins ir užsakomaisiais skrydžiais.

Per Dainų šventę bus sustiprintas saugumas

Eltos nuotr.

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA) – Per liepos 1-ąją prasidedančią Dainų šventę įprastai dirbančias pajėgas sustiprins 900 policijos ir 170 Viešojo saugumo tarnybos pareigūnų. Daugiausiai dėmesio bus skirta šventės renginių, koncertų ir jų repetacijų, atvykusių šventės dalyvių apsisistojimo vietoms, nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų apsaugojimui.

Pasak Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (VPK) viršininko Kęstučio Lančinsko, ypač daug policijos pajėgų, besirūpinančių ir šventės dalyviais, ir gyventojais bei

ir jų turtu, viešąja tvarka ir eismo saugumu, į gatves išeis antroje dienos pusėje.

Į Dainų šventę laukiama atvykstant 40 tūkst. dalyvių ir apie 150 tūkst. miesto svečių.

Nuo šiol sostinės policijos darbas per masinius renginius turėtų būti ir gerokai spartesnis ir kokybiškesnis. Pirmą kartą masinių renginių priegose dabar stovės ir specialiai įrengta Mobiliojo operatyvaus valdymo padalinio (MOVP) transporto priemonė – mobili darbo vieta. Automobiliuose tiek nuo pažeidėjų nukentėjusiems asmenims, tiek patiems pažeidėjams bus galima suteikti neatidėliotiną pagalbą, užtikrinti pristatytą į MOVP asmenų teises ir teisėtus interesus, jų apsaugą.

Dar viena naujovė – tokioje mobilioje darbo vietoje bus galima priimti ir registruoti pareiškimus apie teisės pažeidimus.

Pasak VPK viršininko pavaduotojo Raimundo Dervinsko, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms specialiai įrengtas automobilis gali virsti ir renginio štabu – koordinuoti policijos pajėgų, dirbančių masiniame renginyje, veiksmus, priimti sprendimus dėl policijos pajėgų panaudojimo, kontroliuoti renginyje dirbančias

Adamkus padėjo Azerbaidžano vadovui

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA) – Prezidentas Valdas Adamkus antradienį telefonu padėjo Azerbaidžano vadovui Ilham Alijev už itin artimą, nuoširdų ir labai prasmingą dvišalį bendradarbiavimą pastaruosius keletus metus.

„Mums pavyko suartinti ne tik mūsų žmones, verslo kontaktus, bet ir mūsų regionus. Mes atvėrėme langus mūsų kultūriniais, ekonominiams ir verslo ryšiams“, – dėkodamas už asmeninį indėlį plėtojant dvišalius santykius, sakė V. Adamkus.

Prezidentas I. Alijev atkreipė dėmesį, kad Lietuvą ir Azerbaidžaną suartino bendra Vilniaus ir Baku veikla: Vilniaus konferencija ir valstybių vadovų susitikimai energetiniais klausimais Vilniuje, Krokovoje, Kijeve ir Baku.

Azerbaidžano prezidentas sakė, kad Pietų Kaukazo regionas pasigęs prezidento V. Adamkaus vizijos bei

dėmesio, ir išreiškė viltį, jog daugelyje sričių abi valstybės bendradarbiaus ir toliau.

Pokalbio metu valstybių vadovai taip pat aptarė Europos Sąjungos ir Azerbaidžano energetinį dialogą, energetinių projektų plėtrą regione. Prezidentas I. Alijev pabrėžė, kad Europa Azerbaidžanui išlieka svarbus partneris.

Lietuvos prezidentas sakė tikintis, kad Europa toliau sieks plėtoti koordinuotą išorinę energetikos politiką, o tokie projektai kaip Nabucco bus įgyvendinti ir sujungs Europą su Pietų Kaukazo šalimis.

Prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuvos ir Azerbaidžano bendradarbiavimą sieja ir UNESCO veikla. Lietuvos vadovas sakė, kad mūsų šalis tikisi Azerbaidžano paramos bendrai Baltijos šalių kandidatėi į UNESCO generalinio direktoriaus postą Inai Marčiulionytei.

Kelių eismo kultūrą skiepyti padės ir Bažnyčia

Kaunas, birželio 30 d. (ELTA) – Bažnyčios hierarchai, saugaus eismo specialistai ir policijos pareigūnai sutarė vienyti pajėgas, kad Lietuvos keliuose sumažėtų avaringumas. Antradienį Kauno arkivyskupijos kurijoje pasirašytas susitarimas „Saugokime vieni kitus kelyje“. Susitarimą pasirašė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, susisiekimo ministras Eligijus Masiulis, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininkas Algirdas Kaminskas ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinis direktorius Virgaudas Puodžiukas.

„Daugelis eismo dalyvių turėtų keisti savo elgesį kelyje, nerodyti tariamo pranašumo arkliai galiomis ar įmantresnio dizaino mašina. Galbūt įsitikinsime, kad ekonominės krizės laikais pigiau kovoti su dvasine krize, pasitelkus dvasininkiją, kuri nusako moralinius principus, moko doros. Manau, bažnyčiose girdėti pamokymai apie tai, kaip dera elgtis keliuose, įgys svarią prasmę daugeliui tų, kurie juos išklausk“, – sakė Lietuvos automobilių kelių direkcijos vadovas V. Puodžiukas.

Anot komisaro A. Kaminsko, nėra normalu, kad Lietuvoje santykinai daugiau nei kitose Europos šalyse keliuose žūsta žmonių. Todėl būtina imtis įvairių saugumo priemonių, saugant eismo dalyvius – tiek vairuotojus, tiek pėsčiuosius.

Ministras E. Masiulis aiškino: ministerija turi priėmusi eismo saugumo priemonių įdiegimo iki 2015 metų programą. Darbai pagal Kauno arkivyskupijoje pasirašytą sutartį – tik jos dalis.

„Mes ieškome netradicinių, originalesnių priemonių, kad žmonės patys išmokytų labiau saugoti savo gyvybes keliuose. Galbūt pavyks Dievo tarnams prisibelsti į žmonių širdis ir protus. Ypač mažuose miesteliuose ar kaime, kur vietos klebonas – didelis autoritetas. Jei matysim, kad šis projektas duoda gerų rezultatų, sieksim ir kitose arkivyskupijose panašaus susitarimo“, – sakė E. Masiulis.

Arkivyskupo S. Tamkevičiaus įsitikinimu, reikėtų dar vieno projekto, kad Lietuvos keliais ir gatvėmis kuo mažiau važinėtų išgėrusių vairuotojų, nes kitaip gražios bendros pastangos neduos gerų rezultatų.

Smiltynės paplūdimys neteko Mėlynosios vėliavos

Klaipėda, birželio 30 d. (ELTA) – Smiltynės paplūdimys neatitinka tarptautinių Mėlynosios vėliavos standartų. Tai paaiškėjo po Mėlynosios vėliavos programos tarptautinės tarybos patikrinimo.

Šios tarptautinės tarybos pirmininkas Malcolm J. Powell, atlikęs kontrolinį 1-osios Smiltynės paplūdimio patikrinimą, nustatė, kad paplūdimys neatitinka privalomųjų reikalavimų, todėl nebegali būti vadinamas Mėlynosios vėliavos paplūdimiu. Pasak Klaipėdos miesto tarybos nario Naglio Puteikio, visi informaciniai stendai, ženklai, susiję su šia vėliava, turi būti iš paplūdimio kuo skubiau pašalinti.

Paplūdimys neatitiko tarptautinių Mėlynosios vėliavos standartų: paplūdimys ir jį supanti aplinkinė

teritorija buvo nešvari, daug cigarečių nuorūkų, nebuvo pateikta informacija apie savivaldybėje vykdomas aplinkosauginio švietimo veiklas, nebuvo konteinerių perdirbimoms atliekoms, prie gelbėjimo stoties esantis konteinerinis tualetas buvo užrakintas, informaciniame stende pateikti klaidingi vandens kokybės rezultatai.

Po šio sprendimo Lietuvoje liko penki paplūdimiai, kuriems suteikta Mėlynoji vėliava: Botanikos sodo Palangoje, 1 ir 2 Melnragės Klaipėdoje, Juodkrantės nei Nidos Neringoje.

Mėlynoji vėliava paplūdimiui yra kaip pažymėjimas, rodantis turistams iš viso pasaulio, kad šiame paplūdimyje yra švaru, jame teikiama europinio standarto paslaugos (tualetas, dušas ir pan.).

Pasaulio naujienos

Indijos vandenyne nukrito Jemeno keleivinis lėktuvas

Netoli Afrikos krantų sudužo Jemeno oro linijų „Yemenia“ lėktuvas.

Moronis, birželio 30 d. (BNS/Alfa.lt) – Jemeno keleivinis lėktuvas su daugiau nei 150 žmonių sudužo Indijos vandenyne netoli Afrikos žemyno rytinės pakrantės esančių Komorų salų. Lėktuvas „Airbus 310“ skrido į Komorų salų sostinę Moronį iš Jemeno sostinės Sanos ir patyrė avariją likus maždaug valandai iki kelionės tikslo. Tai buvo jungiamasis skrydis iš Paryžiaus, spėjama, kad nemažai lėktuvo keleivių buvo būtent iš čia.

Paieškų ir gelbėjimo lėktuvai pastebėjo Jemeno oro bendrovės „Yemenia“ lėktuvo „Airbus A310-300“, kuris nukrito audringame Indijos vandenyne netoli Komorų salų, nuolaužų. Pranešama, kad gelbėtojams pavyko iš vandens ištraukti ir vieną gyvą keleivį.

Gelbėtojai antradienį rado vaiką, kuris liko gyvas per Jemeno lėktuvo

katastrofą. „Vienas vaikas buvo rastas gyvas. Dabar jis gelbėtojų laive“, – sakė Komorų sostinės Moronio pagrindinės ligoninės gydytojas Ben Imani. Kol kas tiksliai nežinoma, ar šis vaikas yra tas pats likęs gyvas asmuo, apie kurį anksčiau Jemeno sostinėje Sanoje pranešė vienas oro bendrovės „Yemenia“ pareigūnas.

Pirmadienį lėktuvas pakilo iš Paryžiaus Charles de Gaulle oro uosto ir per Marselį atskrido į Saną. Iš Sanos lėktuvas pakilo 9.30 val. v. Tai turėjo būti keturių su puse valandos skrydis į Moronį. Oro sąlygos lėktuvui priartėjus prie Komorų salų buvo sudėtingos: siautė audra, pūtė stiprus vėjas. Dauguma sudužusio „Yemenia air“ orlaivio keleivių, spėjama, buvo komorų arba prancūzų tautybės. CNN praneša, kad jokių užuominų apie galimą teroristinį aktą nėra.

Pirmininkauti Europos Sąjungai pradeda Švedija

Stokholmas, birželio 30 d. (AFP/BNS) – Pasaulinė ekonomikos krizė, sparčiai augantis nedarbas Europoje ir klimato kaita vyraus Švedijos, kuri liepos 1 d. pusmečiui stoja prie Europos Sąjungos (ES) vairo, pirmininkavimo blokui darbotvarkėje.

Šios Skandinavijos valstybės, kuri sudėtingu laikotarpiu perims pirmininkės pareigas iš Čekijos, laukia sunki užduotis vadovauti Bendrijai tvyrant suirutei ir nežinomybei.

Visai neseniai buvo išrinktas naujasis Europos Parlamentas, kuris tik pradeda dirbti, greitai bus paskirta nauja Europos Komisija ir dar tiksliai neaišku, kas taps naujuoju jos vadovu, o bloko institucinė sandara gali būti pakeista priklausomai nuo spalį Airijoje numatyto referendumo rezultatų.

„Mūsų tradiciniai partneriai neveiks visu pajėgumu“, – pripažino Švedijos Europos reikalų ministrė Cecilia Malmstroem, pridūrusi, jog mano, kad Švedijos pirmininkavimas bus „gana sudėtingas“.

Vis dėlto Švedijos premjeras Fredrik Reinfeldt, vadovaujantis centro dešiniosios pakraipos koalicinei vyriausybei, sakė, kad Stokholmas priims šį iššūkį ir jo pirmininkavimas bus „atviras, operatyvus ir orientuotas į rezultatus“.

Švedija, kuri kaip ir Čekija nepriklauso euro zonos šalių grupei, nori, kad pasibaigus ekonomikos krizei ES būtų stipresnė nei anksčiau.

Švedija siekia „atkurti pasiti-

kėjimą finansų rinkomis“ įsteigus „europinę instituciją, kuri būtų atsakinga už stabilumą“, bei „sudaryti sąlygas naujam augimui ir darbo strategijai“, kad būtų padėta milijonams bedarbių Europoje. Be ekonomikos krizės Švedija pirmininkavimo metu daug dėmesio ketina skirti pasauliniam atšilimui.

Stokholmas tikisi pasiekti, kad ES pasirašytų naują Jungtinių Tautų susitarimą dėl pasaulinio atšilimo, dėl kurio tikimasi susitarti gruodį Kopenhagoje vyksiančioje konferencijoje ir kuris turėtų pakeisti Kioto protokolą dėl atmosferos taršos „šiltnamio efektą“ sukeliančiomis dujomis mažinimo. Kioto protokolas baigs galioti 2012 metais.

Švedai taip pat nori pagerinti saugumą ir asmens teisių apsaugą.

Ši Skandinavijos šalis, kaip dar septynios ES narės, yra prie Baltijos jūros ir viliasi įtikinti 27 valstybes vienijančią Bendriją priimti strategiją, kaip spręsti „skubaus dėmesio reikalaujančias rimtas Baltijos jūros aplinkosaugos problemas... ir paversti šį regioną galingesniu augimo ir plėtros varikliu“.

Per šešis pirmininkavimo mėnesius Švedija ketina surengti apie 3 tūkst. susitikimų, tačiau jų skaičius gali išaugti kilus nenumatytoms tarptautinėms krizėms. Taip pat planuojami viršūnių susitikimai su Rusija, Kinija, Jungtinėmis Valstijomis, Brazilija, Ukraina, Indija ir Pietų Afrikos Respublika.

EUROPA

ROMA

Italijos šiaurėje netoli Viareggio miesto antradienį prekiniam traukiniui nuvažiavus nuo bėgių ir sprogdus dviem cisternoms su suskystintomis gamtinėmis dujomis, mažiausiai penkiolika žmonių žuvo, o dar apie 50 buvo sužeista, pranešė pareigūnai. Traukinio galinė dalis nuriėjo gyvenamajame kvartale netoli geležinkelio stoties Toskanos pajūrio miestelyje Viareggio. Nugriaudėjęs galingas sprogimas sugriovė mažiausiai du pastatus, o didelę teritoriją apėmė gaisras. Septyni žmonės, tarp jų vienas vaikas, žuvo griūvant pastatams arba per gaisrą, sakė kaimyninio Lukos miesto policijos atstovas spaudai Raffaele Gargiulo.

MADRIDAS

Dvidešimtmetė iš Maroko, kuri mirė vienoje Madrido ligoninėje, tapo pirmąja kiaulių gripo auka Ispanijoje, antradienį pranešė Gregorio Marano ligoninė. Marokietė, kuri taip pat sirgo astma, mirė paryčiais nuo kvėpavimo takų ligos, kurią dar labiau komplikavo viruso A(H1N1) infekcija, sakoma Ispanijos sveikatos ministerijos pranešime. Ši moteris atvyko į ligoninę būdama septintą mėnesį nėščia ir buvo gydoma kelias pastarąsias dienas, nurodoma Ispanijos žiniasklaidos pranešimuose. Ši moteris tapo ketvirtąja Europoje mirusia kiaulių gripu užsikrėtusia paciente. Kiti trys atvejai buvo užregistruoti Didžiojoje Britanijoje, iš kurių vėliausias nustatytas pirmadienį.

RYGA

Latvijoje dabar nėra įtarimų dėl naujų susirgimų kiaulių gripu, arba užsikrėtimų virusu AH1N1, o vienintelė susirgusi šiuo gripu moteris sekmadienį jau išrašyta iš ligoninės. Latvijos infektologijos centro direktorės pavaduotoja Velga Kiusė sakė BNS, kad ši pacientė jokių komplikacijų neturėjo ir kad tokiais atvejais išsigydyti nuo viruso galima maždaug per savaitę. Kaip jau pranešta, birželį Latvijoje buvo užregistruotas laboratorijoje patvirtintas užsikrėtimo

nauju gripo virusu AH1N1 atvejis. Juo užsikrėtusi susirgo moteris, kuri lankėsi JAV ir Kanadoje.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano aukščiausioji rinkimų priežiūros institucija po dalinio ginčijamų prezidento rinkimų balsų perskaičiavimo, kuriam pasipriešino opozicija, pirmadienį patvirtino jo rezultatus. Sergėtojų tarybos vadovas ajatola Ahmad Janati šią žinią pranešė laiške, adresuotame vidaus reikalų ministrui Sadequi Mahouli. „Kalbant apie galutinius ir absoliučius rinkimų rezultatus... sakome, kad sulaukė skundų dėl rinkimų proceso per įstatymo numatytą laikotarpį (10 dienų), pratęsę jį dar penkias dienas ir atlikę kruopštų bei išsamų tyrimą... patvirtiname šiuos rezultatus“, – sakė A. Janati.

BAGDADAS

Irako pajėgos antradienį oficialiai perėmė Bagdado ir kitų šalies miestų kontrolę, kai amerikiečių kariai perdavė joms atsakomybę už saugumą gyvenamosiose vietovėse. Amerikiečių kovinių pajėgų pasitraukimas iš Irako miestų yra reikšmingas žingsnis, atveriantis kelią Jungtinėms Valstijoms ilgainiui visiškai atsisakyti kovinio vaidmens šioje šalyje. Irako valdžia sveikino šį žingsnį, pavadinusi jį šalies suvereniteto atkūrimu, o gyventojai, nors ir džiaugėsi amerikiečių pasitraukimu, neslėpė būgštaujantys, kad gali tapti labiau pažeidžiami. Premjeras birželio 30-ąją paskelbė nacionaline švente – Nacionalinio suvereniteto diena.

CENTRINĖ AMERIKA

MANAGVA

Hondūro prezidentas Manuel Zelaya sakė trečiadienį apsilankysiantis Washington, DC, o vėliau grįšiantis į savo šalį, kurioje prieš jį buvo surengtas perversmas. Hondūro kariai sekmadienio rytą pagrobė M. Zelaya iš prezidento rezidencijos ir išsiuntė jį iš šalies, surengę pirmąjį per kelerius pastaruosius metus perversmą Centrinėje Amerikoje. Nušalintasis prezidentas sakė ketinantis New York kreiptis į Jungtines Tautas, protestuodamas prieš šį perversmą. Managvoje Hondūro prezidentas sulaukė paramos pareiškimų iš viso pasaulio, taip pat iš Jungtinių Valstijų.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Air Freight
Small Packages 	Trucking

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

Pradinukų vasaros stovykla Užpalių gimnazijoje

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ misija – padėti sunkumus šeimoje išgyvenantiems vaikams Lietuvoje, sudarant palankias sąlygas mokytis ir ugdyti vaikų asmenybes. Org. „Vaiko vartai į mokslą“ palaiko ryšį su 11 organizacijos remiamų pomyklinių dienų centrų ir laikinosios globos namų. (Daugiau informacijos: www.childgate.org)

Artėjant vasarai, centrų vadovai bei darbuotojai ir savanoriai, kartu su centrus lankančiais jaunuoliais, įvairiais būdais atšvenčia mokslo metų pabaigą. Centrų vadovai leidžia vaikams bei jaunuoliams atsipalaiduoti nuo kasdienės rutinos centre. Kai pavyksta gauti paramos, parašius projektus, rengiamos trumpos stovyklėlės, kartais tose pačiose centrų patalpose, kartais išnuomojamos stovyklavietės. Po stovyklų visi vieni kitų paprastai nemato iki mokslo metų pradžios, rudens, nes nedaug iš organizacijos remiamų centrų veikia vasarą. Toliau pateikiame soc. pedagogės Editos Juršienės valdybai atsiųstą straipsnį apie Užpaliuose neseniai pasibaigusią stovyklą.

Ramunė Kubiliūtė

Birželio 1–5 dienomis Užpalių gimnazijoje vyko 1–5 klasių stovykla „Nuo piliakalnio pažvelgus“. Stovyklą soc. remtiniams vaikams organizavo soc. pedagogė Edita Juršienė, jai talkino pradinė klasių mokytojos Ramutė Gaučienė, Violeta Pranaitienė, Onutė Sirvydienė bei Birutė Damauskienė. Projektą finansavo Daugailių sporto rėmimo fondas ir vaikų dienos centras „Saulutė“.

Stovykla skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Šis projektas tęstinis, vykdomas nuo 2004 metų. Projekto tikslas: ugdyti patriotiškumą, pasididžiavimą savo kraštu. Šis projektas labai aktualus soc. remtiniams vaikams, jų užimtumui, akiračio plėtimui, bendravimo ir bendradarbiavimo ugdymui, teigiamų emocijų suteikimui, mokymui organizuoti savo laisvalaikį. Stovykloje vaikai turėjo galimybę susipažinti su

Užpalių krašto piliakalniais, jų atsiradimo istorija.

Pirmą stovyklos dieną vaikai susipažino, žaidė socialinius žaidimus, skirstėsi į grupes, kūrė komandų šūkius, piešė plakatus. Po pietų vyko į Sūdeikius „Gyvosios istorijos dienas“, kur vaikai turėjo nepakartojamą galimybę prisiliesti prie to meto amatų, pajusti to laiko dvasią.

Antrą stovyklos dieną eįmė į turistinį žygį. Aplankė Lygamiškio piliakalnį, Krokulės šaltinį. Susikūrė laužą kepėme dešreles, tvarkėme krokulės aplinką.

Trečią stovyklos dieną mokyklos bibliotekininė Vida Juškienė vedė vaikams skaitymus apie Užpalių krašto įžymias vietas. Vaikai turėjo atlikti įvairias užduotis: kūrė padavimus, vaidino pasakas, dainavo dainas, piešė ir t. t. Aplankė Utenos Kraštotyros muziejų, kur dalyvavo edukacinėje pamokoje „Močiutės gryčia“. Vaikai susipažino su senoviniais daiktais, įvairiais buitiniais rakandais, patys bandė austi.

Ketvirtą stovyklos dieną darėme popierinius lėktuvėlius, kuriuos leidome pagal vėjo kryptį nuo mokyklos piliakalnio. Grįžę į mokyklą apžiūrėjome Editos Tolvaišienės siūtus lėlių rinkinius, rinkome gražiausią. Mokytojas Giedrius Indrašius pristatė filmuotą medžiagą apie piliakalnių atsiradimą, jų istoriją, vaikai skaičiavo išlikusius piliakalnius.

Paskutinę stovyklos dieną vaikai mokyklos teritorijoje ieškojo paslėpto lobio. Kiekviena grupė gavo žemėlapius su užduotimis, kurias atlikus, turėjo surinkti parašus ir taip pamažu artėti lobio link. Visiems buvo be galo įdomu ieškoti, o suradus lobį – dalintis. Stovyklos uždarymui vaikai surengė išpuodingą koncertą. Kiekviena grupė pristatė savo paruoštą dainą, šokį, vaidinimą. Už įvairių veiklų visi vaikai buvo apdovanoti prisiminimo dovanėlėmis. Stovykla baigėsi, tad linkime vaikams gražios, šiltos, prasmingos vasaros ir nuostabių akimirkų.

Soc. pedagogė **Edita Juršienė**

Užpalių gimnazijoje vyko stovykla „Nuo piliakalnio pažvelgus“.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 45

Ją nustelbė žiaurūs karo įspūdžiai. – Spasiba tėbė, čto mne pamog. Tepėrj i tagda... Jėslib nie ty, mėnia už v žyvych niebyla (Ačiū tau, kad man padėjai. Jeigu ne tu tada, manęs jau bebūtų tarp gyvųjų)... – pripažino „vadas“. – Ty vidil, kak aniėtava kamisara?!... (Tu matei, kaip jie tą komisarą...?)

– Da...

– Ty znajėš, kakda ty tam so svajim nažom kovyralsia, ja užė padūmal, čto ty ot menia chočėš izbavtsia – zariėžyš i ūdirioš... (Žinai, kai tu ten su savo peiliu knibinėjai, aš jau pamaniau, kad mane nori nudurti ir pabėgti...) Tuo savo tikrai atviru prisipažinimu jis mane labai nustebino. Štai kokia, pasirodo, buvo bolševikų išugdyta moralė – kaip patys elgėsi, taip ir apie kitus galvoja! Tada aš paklausiau: – O ką jūs ten nesuprantamo šnekėjote, kai užkasėte savo planšetę? – Ja molilsia... (Aš meldžiausi) – nuoširdžiai prisipažino buvęs Leningrado komsomolo aktyvistas.

Vadinasi, beveik po ketvirčio amžiaus žiaurais komunistinio režimo rusas dar turėjo žiupsnelį tikėjimo, ir reikėjo ypatingų sąlygų, kad tai išlystų į paviršių. Kai komunistas prisipažino, kad jis meldėsi, pagalvojau, kad dabar ir aš galiu būti su juo atviresnis.

Atsigavęs Istognyj pradėjo garsiai svarstyti, į kurią miško pusę mums geriau trauktis.

– Tavorišč kamandir, a možėt bytj ludčėš zdesj astatsia? Davaj, padaždjom paka vsio utichnet, i vernionsia v to mesto, at kūda ubežali. Tam, vedj, astalsij vsė bajcy iz našėvo atdėlenija! Davaj, prisajedinimsia k nim!?... (Gal geriau čia pasilikam, o mūšiams nutilus, sugrįšim atgal ir prisijungsim prie mūsiškių karių!?) – aš buvau įsitikinęs, kad laiku išsislapstę mano ginklo draugai jau tik ir laukia, kada greičiau galės gyvi pasiduoti vokiečiams.

– „Da što ty?!“ (Ką tu?!). Kai vokiečiai rusus paima į nelaisvę, jie gyviems išpjausto ausis, nosis, išpjaua liežuvius, ir taip kankina, kol žmogus numiršta! – prieštaravo išgąsdintas leitenantas.

– Iš kokios „bobutės“ jūs tokias pasakas girdėjote? – paklausiau su pašaipėle.

– Ėta nie skazki! (Tai ne pasakos!) – pasipiktino „vadas“. – Apie vokiečių žiaurumus mums pasakojo politrukai ir komisarai, kurių draugų jau daug nukankino Baltgudijoje ir Lenkijoje!

Žinoma, aš tokiais „rimtais“ šaltiniais netikėjau. Bet tada dar nieko nežinojau ir apie Rainius, Katynę, Štuthofą... Pradėjau savo vadą įtikinėti, kad tai melas, ir su mumis nieko panašaus neatsitiks, ir kad mes visai ramia sąžine galime prisijungti prie savųjų... Jau jaučiau, kad Istognyj pagaliau manim patikėjo, kai netikėtai pamatėme, kad iš miško gilumos link mūsų artėja keletas raudonarmiečių (ne iš mūsų dalinio!). Prisiartinę, įsakė mums eiti paskui juos, į miško gilumą. Pasirodo, miško tankmėje slapstėsi daug rusų kareivių, išblaškytų iš įvairių dalinių. Kiek paėję, mes pamatėme nemažai raudonarmiečių – kareivių ir karininkų, kurie sėdėjo bei gulėjo tarp medžių.

Vieni ilsėjosi, kiti, nekeldami triukšmo, pašnabždomis kalbėjosi. Pamatę atvedant mus, atsistojo ir priėjo keli karininkai.

– Atkūda vy? Iz kokoj časti? Nemcav vydili? (Iš kur jūs? Iš kokio dalinio? Ar matėte vokiečius?) – pradėjo klausinėti. Istognyj puolė aiškinti mūsų „atsitraukimo“ aplinkybes, bet, staiga atkreipęs dėmesį į jo uniformą, vienas karininkas nutraukė:

– A kto ty takoj būdeš? (Kas tu toks?)

– Kamandir protivotankavoj batarėji, mladšij lejtėnant Istognyj?

– A čto slučylasj s vašėj formoj, tavoriščj lejtėnant? Pačėmū vse znaki atorvany? (Kodėl visi jūsų uniformos ženklai nuplėšyti?) – grasinančiai paklausė.

Įsivaizduoju, kaip tada pasijautė vargšas „vadas“, jeigu net man visos blusos apmirė.

– Pakažy svaji dokumenty! (Parodyk savo dokumentus!) – pareikalavo vienas.

Tai buvo triuškinantis klausimas. Istognyj išbalė, pasimetė ir nieko nesugebėjo atsakyti. Tai buvo jo pražūtis. Jis juk galėjo bet ką sumeluoti, o kadangi buvo sužeistas, tie būtų gal ir patikėję. Bet, galbūt, vėl bijodamas, kad aš puikiausiai žinau visą teisybę (kad jis tik ką visus savo ženklus ir popierius buvo darže užkasęs), dabar tylėjo kaip prisidaręs kelnes. O tie, prirėmę palaužtą ir nusilpusį žmogų, varė toliau:

– Aha, vsio paniatna – nemeckij špijon! (Viskas aišku – vokiečių šnipas!)

Čia jau man trūko kantrybė ir, visą laiką tyliai stovėjęs šalia, aš puoliau ginti savo vadą: – Jis tikrai joks ne šnipas! Jis mano tanketės ir pabūklo vadas („kamandir“)!

Bet mano pastangos buvo bergždžios. Nekreipdami jokio dėmesio į mano įtikinėjimus, jie nusivedė perbalusį vadą giliau į mišką ir nušovė, kaip tėvynės išdaviką („za izmenū rodiny“). Taip žuvo (turbūt, šūviu į pakaušį?) leningradietis, jaunesnysis leitenantas Istognyj. Nieks jau nesuras jo kapo... Po šūvio miške mane išpylė šaltas prakaitas – dabar, pagalvojau, mano eilė (jeigu viršininkas – „špijon“, tai jo vairuotojas – „ne geresnis“). O „įrodymų“ tam buvo daugiau negu pakankamai. Dar Varėnos poligone, ruošdamasis pasilikti Lietuvoje, aš ant savo lietuviškos uniformos (kokią ir gudai palaikė vokiška!) buvau užsivilkęs juodą rusišką kombinezoną ir po juo, už diržo, turėjau pošalmį, ant kurio, po komunistine žvaigžde, buvo nenuplėštas Vyties kryžius, kurį saugojau, kaip relikviją. Atsargiai apsižiūrėjau: sovietinis tankisto kombinezonas buvo užsegiotas ir patikimai saugojo slaplaptį. Be to, aš, kaip eilinis „raudonarmietis“, neturėjau jokių asmens dokumentų, tai tokių įrodymų kol kas iš manęs niekas ir nereikalavo. Laukiau savo eilės. Sugrįžus egzektoriaus, karininkai kažką tarpusavyje pasitarė ir žengė prie manęs.

– Umėjėš vaditj mašynū? (Ar moki vairuoti?) – paklausė.

– Da.

– Charašo. Otdychaj paka. (Kol kas ilsėkis) – liepė ir paliko mane ramybėje. **Bus daugiau.**

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija

Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

MARGUMYNAI

Estų mokslininkai ketina ištirti Saremos saloje rastų senovės žmonių palaikų DNR

Grupė mokslininkų, tiriančių Saremos saloje rasto senovės laivo dalis, ketina nusiųsti DNR tyrimui septynių žmonių palaikus, rastus per kasinėjimus. Tai rašo apskrities laikraštis „Meie Maa“, pažymėdamas, kad tai pirmasis toks tyrimas dabartinės Estijos istorijoje.

Pasak projekto vadovės Marge Konso, DNR tyrimas gali padėti mokslininkams išsiaiškinti, iš kur buvo kilę žmonės, kurių palaikai rasti senovės laive. M. Konso paaikšino, kad gautus per DNR tyrimą duomenis palygins su dabartinių salos gyventojų, taip pat gretimų šalių, pavyzdžiui, Švedijos ir Latvijos gyventojų, DNR

duomenimis. Taip pat paaikšės, ar šiame laive buvusius žmones siejo gimnystės ryšiai. Manoma, kad septynių žmonių palaikų DNR tyrimas bus atliktas laboratorijoje Stokholme, bet kol kas konkretaus susitarimo su švedais dar nėra.

M. Konsa pažymėjo, kad rastas archeologijos objektas gali būti senovės kapas, kai žmonės buvo laidojami drauge su valtimis. Septynių žmonių palaikai, didelio medinio laivo dalių, senovės ginklų ir apyvokos reikmenų buvo rasta Salmės miestelyje Saremos saloje pernai rugsėjį.

BNS

Archeologai atrado 1600 metų senumo šv. Pauliaus atvaizdą

Vatikano archeologai neseniai atskleidė seniausią iki šiol rastą apaštalo Pauliaus atvaizdą, praneša MailOnline. IV amžiuje nutapyta katakombos freska buvo atidengta su specialiu lazeriu, kuris nuvalė ant kūrinių paviršiaus susikaupusį purvą ir kalkes.

„Akivaizdu, jog tai šv. Paulius, nes freskos stilius sutampa su ikonografija, kuri egzistavo maždaug IV a.,

t. y. plonas veidas ir tamsi barzda. Tai sensacingas atradimas“, – aiškino archeologinio tyrimo direktorė Barbara Mazzei.

Freska buvo atrasta Šv. Teklos katakombose, Romoje, birželio 19 d., tačiau atradimas buvo laikomas slaptyje iki birželio 29 d. minimų religinių švenčių – Šv. Petro ir Šv. Pauliaus atlaidų.

Alfa.lt

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.: 1-866-438-7400
pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.
Konfidencialumas garantuojamas

• ĮVAIRŪS SKELBIMAI •

* **Vyras** ieško pastovaus darbo su gyvenimu. Didelė patirtis, automobilis. Tel. 773-715-5364.

* **Moteris**, gyvenanti Oak Lawn, gali jums padėti šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

STASYS CONSTRUCTION

Stalniai darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

Birželis – Lietuvos kančių pradžia paminėta „Seklyčioje“

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Birželio mėnesį įvairiuose lietuvių telkiniuose buvo prisiminti tragiški birželio įvykiai – sovietų okupacija, trėmimai, tremtinių kančios, partizanų kovos už Lietuvos laisvę ir birželio 10 d., trečiadienio popietė „Seklyčioje“, tam buvo skirta. Susirinko ypač daug šių popiečių lankytojų, tarp kurių buvo ne tik netekusių savo artimųjų tremtyje ar kalėjimuose, bet ir užaugusių Sibire, išgyvenusių tremtį.

Popietę pradėjo JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Juozas Polikaitis, kuris yra šių popiečių rengėjas ir vedėjas. Savo trumpame įžanginiame žodyje sakė, kad „Seklyčioje“ prisimenama svarbiausios Lietuvos istorijos dienos. Jis pabrėžė, kad turime jas prisiminti, kad apie tai galėtume papasakoti vaikiai, perduoti ateinančioms kartoms. Tragiškojo birželio minėjimas – liūdna diena: Lietuvoje buvo pradėtas tautos naikavimo procesas. Lietuvos drausliai nepasidavė okupantui ir jų dėka Lietuva šiandien gali stovėti tarp laisvųjų tautų. Kad ji būtų laisva, kad laisvės siekimas būtų žmonių širdyje, reikėjo ir tremtinių Sibire, ir Lietuvoje likusių ir kovojusių, pagrindyje palaikiusių žmonių sąmonę, ir į užsienį pasitraukusių lietuvių, kurie buvo Lietuvos balsas pasaulyje. Po J. Polikaitio išangos buvo pagrota ištrauka iš DVD „Viešpatie, laimink mūsų brangią Tėvynę“.

J. Polikaitis pristatė pagrindinę šios popietės kalbėtoją, buvusią partizanų ryšininkę, rezistencijos kovų dalyvę, viešnią iš Lietuvos, kuri dabar svečiuojasi pas gimines JAV, Aldoną Brazionienę-Dargužaitę. Ji

Juozas Kazlauskas „Sugrįžė“. Sibiro tremtinių palaikų perlaidojimas Vilniuje.

papasakojo apie savo šeimos išgyvenimus. Tokių kovojančių šeimų narių, kurie išgyveno gal dar tragiškesnius įvykius, buvo daug. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai, 1944 m. rudenį daug žmonių įsijungė į kovą prieš okupantą. Susidarė partizanų būriai. Partizanai turėjo ryšininkus, tada dar mokinė A. Brazionienė buvo viena jų. Mokyklose mokiniai kūrė antisovietines kuopeles.

1944 m. įsikūrė Šilutės ir Laukuvos antitarybinė pagrindinio organizacija. Joje buvo arti 100 mokinių ir kiekvienas jų turėjo savo užduotį: klijuoti atsišaukimus, palaikyti ryšį su partizanais. Jos brolis 1945 m. iš-

važiavo studijuoti į VDU Kaune. Mokinių pagrindinio organizacija buvo išaiškinta, mokiniai suimami. Brolis grįžo iš Kauno ir įsijungė į partizaninę veiklą. Sužinojus, kad bus vežimai į Sibirą, šeima pradėjo slapytystis. Vieną brolių sugavo ir išvežė į kariuomenę. Aldona išėjo pas partizanus. Brolis studentas buvo paskirtas dirbti Kęstučio apygardos rinktinės štabe. Jis dirbo žinių perdavimo viršininku, o ji (Aldona) visą medžiagą mašinėle perspausdindavo. Tos medžiagos pagrindinė tema – „Broliai, seserys kovokime su priešu!“ Prelegentės sesuo buvo suimta ir pasodinta Tauragės kalėjime. Nešusi jai

valgyti motina taip pat buvo suimta ir pasodinta į kalėjimą. Brolis turėjo dalyvauti vienoje svarbioje partizanų sueigoje. Vietovė buvo išduota, apsupta ir užpulta. Žuvo 14 partizanų. Tarp jų ir brolis. Žuvusieji buvo atvežti į Tauragę ir suguldyti kalėjimo kieme. Atvedė motiną ir liepė atpažinti sūnų. Motina peržegnojo ir pabučiavo žuvusį sūnų sakydama: „Laiminu Tave, kad atidavei gyvybę už laisvę.“ Atvedė ir seserį, kuri, išvydusi žuvusį brolių, nualpo. Sesei teko būti įvairiuose kalėjimuose, vėliau ją nuteisė 10 metų ir ištrėmė į Vorkutą. Ten ji išbuvo 8,5 metų. Po Stalino mirties buvo paleista. Motiną paleido iš kalėjimo, kad surastų besislaps-tančią Aldoną. Aldona tada buvo pas partizanus, bunkeryje. Ji prašė viršininko, kad paleistų ją iš tarnybos ir taip ji galėtų padėti motinai. Su svetimais dokumentais įstojo į Švėkšnos gimnazijos paskutinę klasę. Lietuvoje buvo paskelbta amnestija ir Aldona galėjo reabilituotis. Gyveno pas gimines. Į universitetą negalėjo įstoti. Tėveliai mirė praėjus porai metų po sesers grįžimo iš Sibiro. Vėliau Aldona sukūrė šeimą, baigė universitetą. Gyvenimas buvo sunkus ir sudėtingas, ir ji ilgai slapstėsi svetima pavarde.

Baigdama prelegentė sakė, kad apie savo gyvenimą papasakojo, norėdama parodyti, kaip žmonės iš širdies kovojo su okupantu. Kovojo šeimomis. Tokių šeimų buvo labai daug, bet buvo ir išdavikų, agentų. Kiekvieną mažiausią žodelį prieš okupantą pranešdavo. Daugeliui teko iškentėti tremtis, kalėjimus. Pabaigoje prelegentė perskaitė savo žuvusio brolio patriotiškų eilėraščių.

Minėjimas buvo baigtas visiems sugiedant „Lietuva brangi“.

Lietuvoje pristatyta knyga apie lietuvių menininkus Amerikoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

„Šiuolaikinė lietuvių dailė JAV: dabarties dialogai“ – taip pavadinta tik ką dienos šviesa išvydusi knyga penktadienį pristatyta Vytauto K. Jonyno galerijoje Druskininkuose.

Idėja išleisti tokią knygą, kurioje būtų pristatyti šiuolaikiniai Amerikoje gyvenantys lietuvių dailininkai, kilo menininkei, žinomai mecenatei

Magdalena B. Stankūnienė ir Marija Remienė (sėdi) knygos „Šiuolaikinė lietuvių dailė JAV“ pristatyme Druskininkuose. **A. Vaškevičiaus** nuotr.

Magdalenai Birutei Stankūnienei. Ji paprašė JAV gyvenančio teisininko ir menotyrininko Dano Lapkaus parengti medžiagą būsimam albumui. D. Lapkus išsiuntinėjo anketas šimtui dvylikai šiuolaikinių Amerikos dailininkų, paprašęs atsakyti į klausimus, koks buvo vieno ar kito dailininko įdomus gyvenimo įvykis, kokia triumfo valanda, kokie mokytojai padarė įtaką, ką autoriai mėgsta, ko nori, apie ką svajoja, ką planuoja. Taip pat buvo paprašyta atsiųsti savo darbų nuotrauką ir paaiškinti, ką autorius tuo kūriniu norėjo pasakyti.

Dėl įvairių priežasčių dalis anketų adresatų nepasiekė, kiti nespėjo laiku pateikti informacijos. 70 proc. anketų grįžo užpildytų lietuviškai, 27 proc. – anglų kalba, likusios – abiem kalbom. Knygoje pristatyta beveik 90 autorių, jos rengimo metu du dailininkai – garsus tapytojas Vytautas Ignas ir medžio drožėjas, vitražistas ir scenografas Jurgis Daugvila, atsakė į anketos klausimus, mirė ir knygos išėjimo nesulaukė.

„Norėjome išleisti ne nuogos dokumentikos, o gyvą knygą, tad ją iliustravome Amerikos nuotraukomis, pristatydami autorius įdėjome ir jų autografus. Su kiekvienu dailininku teko bendrauti elektroniniu paštu, kartais įkalbinėti, kartais prašyti geresnės kokybės nuotraukų ar daugiau informacijos apie save. Tai buvo didžiulė patirtis ir nelengvas darbas, prie kurio neatsitraukdama praleidau daugiau kaip pusę metų“, – sakė knygos tekstų autorė ir sudarytoja Vida Mažrimienė.

Pristatydama naują knygą gausiam į galeriją susirinkusių meno mylėtojų ratui, ji sakė, kad dailininkai papasakojo daug įdomių istorijų iš savo gyvenimo ir kūrybos, geranoriškai sutiko pateikti informaciją ir darbus naujam albumui, nors kai kurie iš jų dalyvauja tik autorinėse parodose ir grupiniuose leidiniuose nepageidauja būti pristatomi.

Knygos pratarmėje garsus Bostone gyvenantis meno kritikas ir knygų autorius Stasys Goštautas

teigia, kad išeivijos menas nebūtinai turi būti lietuviškas, ir jį reikėtų vadinti lietuvių, o ne Lietuvos menu. „Šių dienų Amerikos lietuvių menas tęsia tradicijas, perimtas iš pokario išeivijos, bet tęsia jas savaip, naudodamas kitą principą, kurio pagrindas – laisvės ir atsakomybės, kaip svarbiausių meno elementų, panaudojimas“, – rašo jis.

Knygoje tilpo ir Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvą palikusių menininkų, ir tų, kurie gimė ir užaugo Amerikoje, ir pastaraisiais metais Lietuvą palikusių ir JAV įsikūrusių menininkų darbai. Jų užpildytose anketose – meno supratimas, pasakojimai apie idealią dieną, šmaikštavimai ir net piešiniai. Aidas Bareikis, Ray Bartkus, Saulė Piktys, Žilvinas Kempinas, Rasa Pranckūnaitė – naujosios bangos atvykėliai, jau suradę savo vietą ir nišą margaspalvėje Amerikoje gyvenančių menininkų minioje.

Knygos viršelį puošia gerai žinomos dailininkės, Kaune gimusios, Vilniuje užaugusios ir jau apie 20 metų Kalifornijoje gyvenančios bei daug parodų surengusios garsių Lietuvos kūrėjų Domicelės ir Petro Tarabildų anūkės Saulės Piktys skulptūra „Angelas“. Albume – ne tik dailės kūriniai, bet ir gerai Lietuvoje žinomo fotografo Algimanto Kezio, rašytojo ir fotografo Sauliaus Tomo Kondroto, jaunosios Aurelijos Čepulinskaitės fotografijos.

„Labai norėjau, kad tokia knyga išvystų dienos šviesą, tad nutariau skirti savo pinigus jai išleisti. Dabar užpildyta niša, kuri iki šiol buvo tuščia“, – džiaugėsi naujuoju albumu į Druskininkus atvykusi mecenatė M. B. Stankūnienė.

Naujasis albumas išleistas 800 egzempliorių tiražu. 200 knygos vienetų bus išsiųsta į JAV, jį gaus kiekvienas knygoje pristatytas menininkas. Lietuvoje likę egzemplioriai papildys muziejų fondus, „Šiuolaikinė lietuvių dailė JAV“ bus padovana ir bibliotekoms, ją galės įsigyti ir dailės mylėtojai.

Feniksas ant vandens

IEVA GIEDRAITYTĖ

Alesund miestas kartais vadinamas vienu gražiausiu Norvegijos miestu. Nežinia, kiek pagrįsti tokie teiginiai, tačiau reikia pripažinti – More og Romsdal apskrityje esantis nedidelis miestelis pakėri.

Tada nustebina ir suerzina – saulę per kelias minutes užtemdo debesys ir praliumpa lietus. Dar po pusvalandžio jis nustoja, tik tam, kad pasipiltų po kelių gerų valandų. Oras čia sunkiai nusakomas net birželį. Vietiniai pripratę – norvegės kaip susitarusios nuplėšusios kalendoriaus lapelį ir išvydusios jog atėjo vasara, išsispiria į sandalus ir, nepaisydamos lietaus, meta šalin megztinus. Šiauriečiai žmonės pareigingi.

Tačiau į Alesund, miestą išsidėsčiusį Sunmore fjorde ant penkių salų (Hessa, Aspoy, Norvoy, Oksnoy ir Ellingsoy) vykstama pasigerėti ne klimatu, o originalia Art Nouveau (Jugendo) stiliaus architektūra bei įspūdingomis Sunmore alpėmis.

Iš tiesų miestas, ar bent jo senamiestis (o tik tiek dažniausiai pavyksta pamatyti turistams) – itin nedidelis. Kelios pagrindinės gatvės, krantinė ir apžvalgos aikštelė. Tačiau dėl ypatingos ir skausmingos istorijos dabar Alesund gali didžiuliu vienu didžiausiu pasaulyje Art Nouveau stiliaus senamiesčiu.

Viso to pradžia – milžiniška nelaimė. 1904-aisiais dėl nežinomų priežasčių mieste kilo gaisras. Jis sutapo su audra – pūtė stiprus vėjas, tad mediniai namukai pleškėjo kaip degtukų dėžutės. Per 24 valandas sudegė 800 namų, benamiais liko 10,000 žmonių. Keista tik tai, kad per visą milžinišką gaisrą žuvo tik vienas žmogus.

Didžiausia nelaimė virto laime tiek miestui, tiek visai Norvegijai – šioje kaip tik buvo prasidėjusi statybų krizė, tad praradę darbą statybininkai plūstę plūdo į Alesund. Tuo tarpu ir miestą atstatančiai valdžiai darbai kainavo pigiau, mat atpigo viskas – tiek darbo jėga, tiek statybinės prekės.

Atgimstantis XX a. pradžioje miestas įgavo visai kitą veidą – medinius namus pakeitė mūriniai moderno stiliaus pastatai. Išplatintos gatvės, įvestas elektrinis apšvietimas. Alesund žengė koja kojon su laiku. Įdomu tai, kad architektai pasirinkę Jugendo stilių, buvo paveikti ir Norvegijos istorijos – šalis paskelbė nepriklausomybę, stiprėjo nacionalistinės nuotaikos. Tad puošybos detalėms buvo pasirinkti tautiniai motyvai – dažniausiai drakono figūros.

Šiandien Alesund gyvas miestas, kurio gyventojai daugiausiai gyvena iš prekybos žuvimi (tai – vienas didžiausių pasaulyje „klipfisk“ – džiovintos bei sūdytos žuvies eksportuotojų) bei turizmo. Atvykus čia nustebina ramybė – sekmadienio rytą miestas beveik tuščias. Tačiau ši ramybė apgaulinga – senamiestis pripildomas žmonių vos atvyksta keli didesni kruiziniai laivai. Tokiomis bangomis, pagal kruizinių laivų tvarkaraštį, gyvena visi centro barai, kavinės ir parduotuvės. Būna dienų, kai čia užklysta tik pavieniai turistai, būna dienų, kai sausakimšose kavinėse nerasi staliuko, o parduotuvėje tenka laukti pusvalandį, jog galėtum susimokėti.

Pagrindiniai malonumai mieste – pasivaikščiojimas Gagata (pagrindine gatve), pasivažinėjimas traukinuku miesto centre bei dviejų pagrindinių vietinių traukos centrų – vieno iš didžiausių Skandinavijoje akvariumo bei Art Nouveau muziejaus lankymas. Pastarasis, nors ir įvardytas Nacionaliniu, didele paroda nepasižymi – veikiau parodo kaip su mažai rodinų ir daug išradingumo padaryti muziejų nenuobodžiu. Dar viena beveik privalomybė – sustojimas mažoje vietinėje kepyklėlėje. Norvegiški kepiniai gal ir ne patys originaliausi, bet tikrai gardūs. O jei pasitaikytų galimybė pasimėgauti dideliu blynu su Norvegišku rudu sūriu...

Apskritai, įdomu stebėti, kaip norvegai pateikia savo, beveik nieko neišsiskiriančią virtuvę – pabrėžiamas patiekalų paprastumas ir „grynumas“: duona, mėsa, žuvis, sūris. Tačiau Alesund, turintiems ūpo siūlo

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad po ilgos ir sunkios ligos 2009 m. gegužės 24 d. Amžinybėn iškeliavo

A † A

Vietnamo karo veteranas EDUARDAS J. (DUTIS) TEIŠERSKAS

Gimė Vokietijoje 1944 m. rugsėjo 11 d. Gyveno Palos Hills, IL.
Laidotuvės privačios.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Eduardą savo maldose.

Liūdinti šeima

ne tik senamiestį, bet ir gamtą.

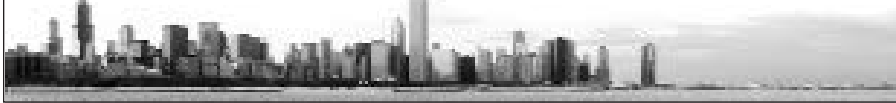
Pakilus į Fjellstua, apžvalgos punktą Aksla kalno viršūnėje, atsiveria ne tik miesto, bet ir aplinkinės gamtos grožis. Turintys ūpo gali išsirengti į tolimesnes keliones kalnuose – tiems, kurie nėra tikri dėl savo jėgų siūlomi ir turai. Nebijantiems vandens – legendinis pakrantės „ekspresas“ „Hurtegrute“ – įsėdę į jį galėsite nuvykti į vieną iš įspūdingiausių vietų Norvegijoje Geiranger.

Tiems, kurių gamta itin netraukia, vertėtų pamatyti bent jau Alnes švyturį, į kurį galima nuvykti autobusu iš miesto centro. Galiausiai visada galima užsukti į dar vieną kepyklėlę. Juk vis tiek lyja. Ir kas supaisys tuos norvegus per balas šokinėjančius vien tik su basutėmis?

Balsas.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Sekmadienį, liepos 5 d. 12 val.** p. p. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė maloniai kviečia švęsti Lietuvos vardo tūkstantmetį Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St., Chicago. 1 val. p. p. visi giedosime Lietuvos himną, po to linksminsimės grojant ir dainuojant Ligitai ir Algimantui Barniškiams. Bus maisto, veiks baras. Salė gerai vėsinama. Tel. pasiteiravimui: 773-434-3713.

◆**JAV LB Cicero apylinkės lietuviai** švęs Lietuvos tūkstantmetį sekmadienį, liepos 5 d. Rinksimės 12:50 val. p.p. prie lietuviško kryžiaus šalia Šv. Antano bažnyčios (1501 S. 50 Ave., Chicago). 1 val. p.p. kartu su lietuviais visame pasaulyje giedosime Lietuvos himną ir trumpai švęsimės sukaktį. Esant lietingam orui rinksimės į lietuvių „kavutės“ kambarį mokyklos pastate. Prie bažnyčios plevėsuos Lietuvos vėliava. Visi lietuviai kviečiami prisijungti.

◆**Šv. Mišios už a. a. Alfredą Juknevičienę, ilgametę Marijonų vienuolyno prižiūrėtoją ir virėją, bus atnaujamos** liepos 14 d., šeštadienį, 4 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimi-mo bažnyčioje.

◆**Spalio 11 d. vyks kasmetinis Čikagos maratono bėgimas.** Grupė jame dalyvausiančių Čikagos lietuvių sumanė kiek ilgesnės nei 42 km distancijos bėgimą skirti Lietuvos vardo tūkstantmečiui pažymėti. Kviečiame visus, bėgsiančius šių metų Čikagos maratoną ir norinčius prisijungti prie Lietuvos tūkstantmečiui skirto projekto, registruotis el. pašto adresu: agne@konsulatas.org arba tel.: 312-397-0382, trump. nr. 204 (Agnė Vertekaitė). Žinutėje nurodykite savo

vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą. Jau nuo birželio 13 d. kiekvieną šeštadienį 9 val. r. „Waterfall Glen Forest Preserve“ parke (Cass Ave & Northgate Rd., Willowbrook, IL 60527) vyksta maratono bėgimo treniruotės.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Liepos 5-11 d. Valdovų rūmų** prieigose, Taikomosios dailės muziejuje, Teatro, muzikos ir kino muziejaus kieme vyks ketvirtasis „Pilies festivalis“, tradiciškai skiriamas Valstybės (Mindaugo karūnavimo) dienai ir Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečiui. Platesnę informaciją apie Valdovų rūmų atidarymo ceremoniją teikia Vydas Dolinskas (mobil. 8-615-21939), apie organizuojamas ekskursijas informuoja Gediminas Gendrėnas (tel.: 8-684-10912), apie parodas – Marijus Uzorka ir Birutė Verbiejūtė (mobil. 8-684-06013). Bendra informacija teikiama tel.: 262-0007, 212-7476, mobil. 8-614-47418 (Liucija Armonaitė), arba elektroniniu paštu: ekskursijos@valdovurumai.lt. Taip pat kviečiame apsilankyti Valdovų rūmų tinklalapyje: www.valdovurumai.lt

◆**Brockton lietuviai kviečia tautiečius** rugpjūčio 16 d. 2 val. p. p. į naujo paminklo „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ atidengimo iškilmes. Paminklas bus atidengtas Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyno kapinėse, 16 Thatcher St., Brockton, MA. Kartu bus paminėtos 90-osios Šaulių sąjungos įsteigimo metinės. Tel. pasiteiravimui: 978-685-4478 (Jonas Stundžia); 508-586-0650 (M. Bizinkauskas arba 781-982-0765 (Linas Sužiedėlis).

Visi žurnalo „Aidai“ numeriai jau internete

Šiuo metu daugiausia informacijos gaunama internetu – ir ta dalis vis auga. Kretingos pranciškonai (www.kretingospranciskonai.lt) atliko milžinišką darbą – suskaitmenino ir publikuoja lietuvių išėivijos pranciškonų leidžiamą žurnalą „Aidai“ tinklalapyje: <http://www.aidai.us/>

Žurnalas „Aidai“, gyvavęs svetur keturiasdešimt aštuonerius metus, pranciškonų rūpesčiu ir lėšomis, tapo vienu reikšmingiausių kultūros žurnalu Lietuvos istorijoje. Jame sukauptas neįkainojama išliekamąją vertę turintis intelektualų dvasinis turtas. Šiomis dienomis ypatingai svarbu atsigręžti į praeitį ir įvertinti pasaulėžiūrinę ir ideologinę mūsų paveldo įvairovę.

Lietuvos pranciškonai, brangindami paveldėtą „Aidų“ turtą, siekia jį ne tik išsaugoti ateities kartoms, bet ir populiarinti. Puoselėdami ir norėdami šią kultūrinę-intelektualinę medžiagą atverti platesnei visuomenei, sumanyta žurnalą skaitmeninti. Vi-

liamės, kad dėmesį į šį žurnalą atkreips ne tik besidomintieji literatūra ir kultūra, bet ir valdžios žmonės, nuo kurių finansinės ir moralinės paramos priklauso mūsų kultūros išlikimas.

Darbai pradėti 2007 m. lapkričio 13 d. Sumanymo esmė – visų žurnalo „Aidai“ numerių skaitmeninimas ir publikacija internete. Planuose ne tik straipsnių perkėlimas į internetinę erdvę, bet ir daugumos autorių išsamios kūrybinės biografijos. Darbus numatoma baigti 2010 m. kovo mėn.

Iki 2009 m. birželio 18 d. nuskečiuota, suformatuota ir publikuojama internete visi 382 žurnalo „Aidai“ numeriai.

Pastebėjus netikslumus, gramatinės klaidas prašome informuoti korektore arba administratorių sąlyčio skiltyje.

Rutenis Pikšrys
Kretingos pranciškonų svetainių administratorius

Rengiamas pokylis Prezidento Valdo Adamkaus garbei

Lietuvių Fondas Prezidento Valdo Adamkaus ir Almos Adamkienės garbei rengia iškilmingą pokylį, kuris vyks šių metų spalio 3 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Pokylis skirtas nuoširdžiai padėkai už Prezidento darbą bei nuopelnus Lietuvai. Tikimasi, kad dvi kadencijas Lietuvos Respublikai vadovavusį Prezidentą savo apsilankymu pokilyje pagerbs daugelis aukštų JAV valstybės pareigūnų, visuomenės veikėjų, Prezidento draugų ir bičiulių bei didelis būrys dėkingų tautiečių.

Detalesnę informaciją apie pokylį pateiksime vėliau.

Lietuvių Fondo informacija

Lemonte koncertuos talentingas akordeonistas

Maloniai kviečiame į jauno ir talentingo akordeono muzikos atlikėjo Martyno Levickio koncertą liepos 5 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Koncerto metu devyniolikmetis Londono Karališkos muzikos akademijos studentas atliks keletą originalių bei barokinių kompozicijų, o taip pat pramoginės akordeono muzikos kūrinių.

Martyno Levickio pažintis su akordeonu prasidėjo trečiaisiais gyvenimo metais, mokytis juo groti pradėjo būdamas aštuonerių, o sulaukęs dvylikos M. Levickis jau dalyvavo įvairiuose konkursuose bei festivaliuose Lietuvoje ir užsienyje. Jaunasis akordeonistas yra daugelio respublikinių bei tarptautinių konkursų laureatas. 2004 m. tapo pirmuoju akordeonistu – Lietuvos Karalienės Mortos Premijos laureatu. Keliskart apdovanotas LR Prezidento, LR Seimo pirmininko, Šiaulių apskrities viršininko, Šiaulių savivaldybės ir konservatorijos premijomis. Martynas grojo kartu su Šiaulių miesto kameriniais orkestrais bei styginių kvintetu, o labiausiai didžiuojasi kvietimu groti su Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kameriniu orkestru.

Martynui Levickiui teko garbė pasaulinės premjeros metu atlikti kompozitoriaus A. Bružo trijų dalių koncertą akordeonui, kameriniam orkestrui ir ksilofonui „Kalnų akmenų nėriniai“. 2009 m. Martynas paruošė ir pasaulinės premjeros metu pristatė London City University kompozitorės Samantha Jellett sukurtą pjesę „After the fire“. Taip pat šiais metais dalyvavo projekte, kuriame kartu su „London Sinfonietta“ orkestru atliko BBC muzikos kritiko

Paul Morley eksperimentinį kūrinį „Eventually, as if toward paradise“. Pasirodymą nufilmavo BBC televizija.

Martynas Levickis aktyviai dalyvauja ir kamerinės muzikos ansamblių projektuose. Vieni sėkmingiausių – kamerinis ansamblis „GaMa“ ir akordeonų kvintetas „Acco-Team“. Jaunasis atlikėjas pats yra organizavęs šiuos muzikinius projektus: „Acco-Misija“ (2007); „ACCO Experimentai“ (2008); „Acco-Kalėdos“ (2008). Visų renginių tikslas buvo populiarinti profesionalų akordeono meną ir keisti instrumento įvaizdį, panaudojant novatoriškas idėjas ir sukuriant muzikos ir teatro menų derinį.

Martynas Levickis.

Nuotr. iš asmeninio albumo

Nors akordeono meno žinių ir įgūdžių gilinimą tęsia Karališkoje muzikos akademijoje Londone, vis dėlto, baigęs studijas, planuoja grįžti ir savo veiklą tęsti Lietuvoje.

LR Generalinio konsulato Čikagoje info

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą